

Βάνα [Ευγενία] ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ – ΚΥΡΙΑΝΙΔΟΥ
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Φιλοσοφίας)

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΜΟΥ**

ΑΘΗΝΑ 2022

Καθηγήτρια Πολιτικής Φιλοσοφίας
Διευθύντρια του «Εργαστηρίου Πολιτικής Φιλοσοφίας: από την πράξη στην θεωρία»
(Τμήμα Φιλοσοφίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Πρόεδρος του Τμήματος Φιλοσοφίας

Γεννήθηκα το 1958 στην Αθήνα, όπου παρακολούθησα και ολοκλήρωσα τις εγκύκλιες σπουδές μου. Το 1976 αποφοίτησα από το Η' Γυμνάσιο Θηλέων Αθηνών (κλασικό τμήμα) με το βαθμό Άριστα. Το ίδιο έτος εισάγομαι στην Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου και πραγματοποίησα τις βασικές πανεπιστημιακές μου σπουδές στην Φιλοσοφία. Κατά την τετραετή μου φοίτηση διετέλεσα υπότροφος του Ι.Κ.Υ. και στις 30 Ιουνίου 1980 έλαβα το πτυχίο του Φιλοσοφικού Τμήματος, με το βαθμό Άριστα. Για την επίδοσή μου αυτή η Φιλοσοφική Σχολή μου απένειμε και το χρηματικό βραβείο εκ της Δωρεάς Εμμ. Ανδρεάδη.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ : Τις μεταπτυχιακές σπουδές μου πραγματοποίησα ως υπότροφος, με την οικονομική υποστήριξη του Ιδρύματος Σοφία Ν. Σαριπόλου, στη Σορβόννη (Université de Paris IV, Paris - Sorbonne), μεταξύ 1980 και 1987. Εκεί ευτύχησα να επωφεληθώ, μεταξύ άλλων, και από τα μεταπτυχιακά μαθήματα και σεμινάρια των εξής πανεπιστημιακών δασκάλων μου :

▪ Καθηγητής Pierre BOUTANG:

«*Métaphysique de la Parole*» [«Μεταφυσική του Λόγου»],

«*Philosophie politique de Kant*» [«Η πολιτική φιλοσοφία του Καντ»],

«*Le souci politique et la recherche du salut*» [«Το πολιτικό μέλημα και η αναζήτηση της σωτηρίας»],

«*Les noms divins*» [«Τα θεία ονόματα»],

«*L'homme comme être désirant: Philèbe de Platon*» [«Ο άνθρωπος ως ον που επιθυμεί: Πλάτωνος *Φιληβος*»],

«*De l'âme: Le IVe Livre de la République de Platon et Traité de l'âme d'Aristote*» [«Για την ψυχή: Το Δ' Βιβλίο της *Πολιτείας* του Πλάτωνος και το *Περί ψυχής* του Αριστοτέλη»],

«*L'être et l'au-delà de l'essence*» [«Το είναι και το επέκεινα της ουσίας»],

«*Aristote, De l'interprétation*» [«Αριστοτέλους, *Περί έρμηνείας*»].

▪ Καθηγητής Emmanuel LÉVINAS:

«Husserl»,

«*Le flux du temps et la conscience*» [«Η ροή του χρόνου και η συνείδηση»].

▪ Καθηγήτρια Geneviève RODIS-LEWIS:

«*L'ontologie de Descartes*» [«Η οντολογία του Descartes»].

▪ Καθηγητής Henri BIRAULT:

«Heidegger»,

«*Heidegger et Sartre : le temps et la mort*» [«Ο Heidegger και ο Sartre : ο χρόνος και ο θάνατος»],

«*Nietzsche et le néant*» [«Ο Nietzsche και το μηδέν»].

▪ Καθηγητής J. BRUAIRE:

«*De la philosophie politique*» [«Περί της πολιτικής φιλοσοφίας»].

▪ Καθηγητής Jacques DERRIDA (στην École Normale Supérieure):

«*Le Procès de F. Kafka et La critique de la raison pratique de Kant*» [«*Η Δίκη του Φ. Κάφκα και Η Κριτική του πρακτικού λόγου του Καντ*»],

«*La condition de la condition*» [«Οι προϋποθέσεις για την προϋπόθεση»]

DIPLÔME D'ÉTUDES APPROFONDIES : Το Université de Paris IV με έκρινε άξια του D.E.A. Φιλοσοφίας, το οποίο και μου απένειμε στις 12 Ιουνίου 1981, ύστερα από την έγκριση της μεταπτυχιακής μελέτης που υπέβαλα με θέμα «*Lévinas lecteur de Platon*» [Ο Lévinas ως αναγνώστης του Πλάτωνα]. Η επιτροπή εξέτασης απαρτίσθηκε από τους Καθηγητές P. BOUTANG και J.-L. MARION.

Το D.E.A. αναγνωρίσθηκε από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. (αρ. πρωτ. 3992/14-10-1983).

DOCTORAT DE TROISIÈME CYCLE EN PHILOSOPHIE : Η διδακτορική διατριβή μου *Les fondements métaphysiques de la politique de Platon (Des premiers dialogues jusqu'à la République)* [Τά μεταφυσικά θεμέλια της πολιτικής του Πλάτωνα (Από τους πρώτους διαλόγους έως και την *Πολιτεία*)] εκπονήθηκε υπό την επίβλεψη του Καθηγητή Pierre BOUTANG. Η εργασία υποβλήθηκε στη Σορβόννη (Université de Paris IV, Paris-Sorbonne) και την 1η Απριλίου 1987 αναγορεύθηκα Διδάκτωρ Φιλοσοφίας (Docteur de troisième cycle en Philosophie), με το βαθμό Άριστα. Μέλη της επιτροπής κρίσης ήσαν οι Καθηγητές Jacques BOMPAIRE (πρόεδρος), Pierre BOUTANG (εισηγητής) και Jean-Luc MARION.

Με την πράξη 25/104 της 14-1-1988, το Doctorat de troisième cycle αναγνωρίσθηκε από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α ως ισότιμο προς τα απονεμόμενα από τα Ελληνικά Α.Ε.Ι. διδακτορικά διπλώματα.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

1. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ : *Les fondements métaphysiques de la politique de Platon (Des premiers dialogues jusqu'à la République)*, Athènes 1992 [Bibliothèque Sophie N. Saripolos, 89], 243 σελ. Η εκτύπωση χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Σοφία Ν. Σαριπόλου.

Αναφορές στη διατριβή μου :

— P. DOUKELLIS, «Regards sur les publications helléniques – Chronique 1993», *Dialogues d'Histoire Ancienne*, 19, 1993, σελ. 289.

— L. BRISSON avec la collaboration de F. PLIN, *Platon 1990–1995. Bibliographie*, [Paris, Vrin, 1999.], σελ. 256, λήμμα 8492. Και στο διαδίκτυο, στη σελίδα :

<http://www.aph.cnrs.fr/BiblPlatBPFFrontFrench.html>

— Στο περιοδικό *International Philosophical Bibliography / Répertoire Bibliographique de la Philosophie* (Louvain-la-Neuve και Leuven), XLVII-2, 1995, σελ. 218, λήμμα *4249.

— Α. ΤΡΩΙΑΝΟΥ-ΛΟΥΛΑ, «Η ωριμότητα στο δίκαιο», στον τόμο: *Μνήμη II : Ι. Δασκαλοπούλου, Κ. Σταμάτη, Χρ. Μπάκα*. τόμ. Γ': *Μελέτες Εγκληματολογίας, αντεγκληματικής πολιτικής, Ιστορίας και Κοινωνιολογίας του Ποινικού Δικαίου*, Αθήνα 1995, σελ. 1158 σημ. 15 και 17, σελ. 1164 σημ. 29.

— Στο περιοδικό *Année Philologique*, 64, 1993, No 4514.

— Μ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, « La moralité politique grecque antique et byzantine », *Peitho. Examina antiqua* 1 (5) 2014, σελ. 250 και σελ. 256 (βιβλιογραφία).

— Μ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, « Η πλατωνική και αριστοτελική απάντηση στο διαχρονικό πολιτικό ερώτημα: είναι το νόμιμο ηθικό;», στον τόμο: *Σύμμεικτα πολιτικού στοχασμού. Πρακτικά Α' συνεδρίου Πολιτικής Φιλοσοφίας*, Καβάλα 2016, σελ. 95 σημ. 27 και σελ.104 (Βιβλιογραφία).

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση κι διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 110 σημ. 247.

2. ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ Α.Ε.Ι.

2.1 Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (1991-1998) με σύμβαση κατά το Π.δ. 407/80

– ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ. Στόχος του μαθήματος ήταν η εξοικείωση των φοιτητών με τη βασική φιλοσοφική ορολογία και τις μεθόδους προσέγγισης του αντικειμένου από τον Ιστορικό της Φιλοσοφίας.

– ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ. Κύρια αντικείμενα της διδασκαλίας : Ουσιοκρατία – Μεθοδολογική ουσιοκρατία και Μεθοδολογικός νομιναλισμός, Ορθολογισμός, Εμπειρισμός.

– ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ (ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ-ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ) Η έμφαση δόθηκε στις πολιτικές και κοινωνικές ιδέες : από το σύστημα αξιών που συγκροτούν την ιδέα του αρχαίου άστεως μέχρι την πυραμιδοειδή διάρθρωση της κοινωνίας στο *imperium christianum*.

– ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. Στόχοι, μεταξύ άλλων, ήσαν η διάκριση μεταξύ της θεολογίας της Ιστορίας και της ίδιας της Φιλοσοφίας της Ιστορίας, και στη συνέχεια η κατανόηση των διαφορών μεταξύ κριτικής και θεωρησιακής Φιλοσοφίας της Ιστορίας.

– ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ. Πέραν της απαραίτητης εγκύκλιας εισαγωγής, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην τομή που πραγματοποιείται με τον *Ηγεμόνα* του Μακιαβέλλι και στη συνέχεια, υπό το φως πάντοτε αυτής της τομής, στις αντιλήψεις περί κοινωνικού συμβολαίου στους Hobbes, Locke και Rousseau.

– ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ. Στην ύλη περιλαμβάνονται οι πολιτικές αντιλήψεις των προσωπικών, η σοφιστική κίνηση, εισαγωγή στην πλατωνική *Πολιτεία* και στα *Πολιτικά* του Αριστοτέλη.

▪ Κατά τη διάρκεια της εκεί θητείας μου έλαβα μέρος στις επιτροπές επίβλεψης πτυχιακών εργασιών του φοιτητή κ. Δ. ΑΡΧΟΝΤΑ, της φοιτήτριας κ. Ρ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ και της φοιτήτριας κ. Ε. ΣΚΕΜΠΕΡΗ.

2.2 Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (1999 -2005)

Με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας προσλήφθηκα με σύμβαση κατά το Π. δ. 407/80, όπου δίδαξα από την 1η Οκτωβρίου 1999 έως τις 28 Φεβρουαρίου 2005, στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας τα ακόλουθα αντικείμενα :

— ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

— ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ, με ιδιαίτερη έμφαση στον ατομικισμό και τις θεωρίες περί κοινωνικού συμβολαίου, όπως και στη διαμάχη μεταξύ Φιλελευθερισμού και Κοινοτισμού.

— ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ. Κύριος στόχος είναι η πορεία της επιστημονικής σκέψης, από την γέννηση της ορθολογικής σκέψης στην Αρχαία Ελλάδα και τις έννοιες περί φύσεως (σε σχέση με την αντίληψη περί σύμπαντος ως κόσμου), έως το τέλος του κλειστού σύμπαντος με τον Galileo Galilei και την επιστημονική επανάσταση του 17ου αι.

▪ Ορίσθηκα και στην επιτροπή επίβλεψης της πτυχιακής εργασίας του φοιτητή κ. Α. ΣΚΟΡΔΑ.

2.3 Στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Μάρτιος 2006 έως σήμερα)

Από την ανάληψη καθηκόντων μου ως μέλους Δ.Ε.Π. του Τομέα Φιλοσοφίας και από το 2019 του αυτονόμου Τμήματος Φιλοσοφίας, δίδαξα κατά το πρόγραμμα σπουδών τα εξής προπτυχιακά μαθήματα :

— ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

— ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

— ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

— ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ – ΛΟΓΙΚΗ

— ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Ι. ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ
— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

2.4 Συνεργασία με Α.Ε.Ι. του εξωτερικού

Τον Μάρτιο του 1995 προσκλήθηκα και έδωσα δύο μαθήματα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Paul-Valéry Montpellier III (καθηγήτριες Marie-Paule MASSON και Annie-France LAURENS) :

- «Georges Gémiste Pléthon et le mouvement néo-païen à Byzance» και
- «Héraklès devant le Vice et la Vertu : un choix politique» αντίστοιχα

Παραπομπή στην δεύτερη αυτή διάλεξη γίνεται στη μελέτη : M. GALINIER, *La colonne Trajane et les forums impériaux*, Rome, 2007, Collection de l'École Française de Rome 382, σελ. 209 και σημ. 321. Προσβάσιμη και στην ιστοσελίδα :

http://digital.casalini.it/ricerca/APS_DocumentoOnline.asp?pdf=http://digital.casalini.it/pdfitem/p/2708201030108PM.PDF&tipo=P&policy=A_P1&DOI=10.1400/77858 .

Κατά την τότε παραμονή μου στο Montpellier έλαβα μέρος και στις συνεδρίες της ομάδας εργασίας σχετικά με τον τρόπο ορισμού και τις νοηματικές αποχρώσεις της έννοιας της ανεξιθρησκείας και της ανοχής σε διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα ανά τον κόσμο. Η διοργάνωση εντάχθηκε στις εκδηλώσεις της UNESCO για το Διεθνές έτος για την ανοχή, σε συνεργασία με τον Τομέα Γλωσσολογίας (PRAXILING) του Πανεπιστημίου Paul-Valéry.

Βλ. σχετικά: M.-P. MASSON / V. NICOLAΪΔΟΥ-ΚΥΡΙΑΝΙΔΟΥ / S. PERENTIDIS, «Grec : Désacralisation, pluralisme religieux et absolutisme monothéiste», στο : *Dire la tolérance* (coordonné par Paul SIBLOT), UNESCO – Praxiling [Publié en 1997 par l'Organisation des Nations Unies pour l'Éducation, la Science et la Culture], σελ. 19-22.

Προσβάσιμο και στην ιστοσελίδα : <http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001146/114648fo.pdf>
—Μνεία γίνεται στο άρθρο: Issaoui FAKHRI, «Les Limites des Limites de la Tolérance Chez Rainer Forst», *African Sociological Review / Revue Africaine de Sociologie*, 23, 2019, σελ. 39 (Bibliographie).

Από το ίδιο Πανεπιστήμιο προσκλήθηκα και έδωσα μεταπτυχιακό μάθημα και στις 6 Μαρτίου 1998, με θέμα : «L'empereur à l'image de Dieu» (καθηγήτρια Marie-Paule MASSON και καθηγητής Gerard DEDEYAN).

Ως εξωτερικό μέλος (membre extérieur) συνεργάζομαι με το Centre de Recherches Interdisciplinaires en Sciences humaines et Sociales (C.R.I.S.E.S.) του Πανεπιστημίου Paul-Valéry Montpellier III. Συμμετέχω στην ομάδα εργασίας «Transfert et réception des idées, des textes et des savoirs» [«Μετάδοση και αποδοχή των ιδεών, των κειμένων και των γνώσεων»].

Βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα :

http://recherche.univmontp3.fr/crises/index.php?option=com_content&task=view&id=192&Itemid=1

Αναφορά :

Issaoui FAKHRI, Les Limites des Limites de la Tolérance Chez Rainer Forst, *Revue Africaine de Sociologie / African Sociological Review*, 23, 2019, sel. 39.

3. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

3.1 Κατά το εαρινό εξάμηνο 2004-2005 δίδαξα το μάθημα «ΔΕΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ» στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατά το φθινοπωρινό εξάμηνο του έτους 2006-2007 δίδαξα το μάθημα «ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ». Η ανάθεση αυτή ανανεώθηκε και κατά τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη.

Επίσης, κατά το εαρινό εξάμηνο του έτους 2006-2007 δίδαξα και το μάθημα «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ».

—Από το 2018, το Τμήμα Φιλοσοφίας, με όρισε αντιπρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ Φιλοσοφία. Συντονίζω την κατεύθυνση Πολιτική Φιλοσοφία.

Διδάσκω τα μαθήματα :

-Αρχαία πολιτική φιλοσοφία.

-Ρατσισμός, φονταμενταλισμοί, ολοκληρωτισμός.

3.2 Με απόφαση του (τότε) Τομέα Φιλοσοφίας του ΦΠΨ (και μετέπειτα του Τμήματος Φιλοσοφίας) ορίσθηκα μέλος εξεταστικών επιτροπών που αξιολόγησαν τις διπλωματικές εργασίες που εξεπόνησαν οι εξής μεταπτυχιακοί φοιτητές μας:

Η κυρία Μ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ, ο κ. Μιχ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ο κ. Ιω. ΓΑΛΗΝΟΣ, ο κ. Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ο κ. Κ. ΓΚΑΛΕΑΣ, ο κ. Κ. ΓΚΙΚΑΣ, ο κ. Μ. ΔΑΓΤΖΗΣ, ο κ. Στ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, η κυρία Ν. ΖΑΓΚΑ, ο κ. Π. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, η κυρία Μ. ΛΑΪΟΥ, ο κ. Κ. ΜΑΚΡΗΣ, η κυρία Α. ΜΟΣΧΟΒΙΤΣΗ, η κυρία Ε. ΜΠΟΜΠΟΛΗ, η κυρία Ε. ΜΠΟΥΡΑ, η κυρία Α. ΝΤΑΝΕ, ο κ. Α. ΠΑΝΤΑΖΗΣ, ο κ. Α. ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ, ο κ. Ι. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, ο κ. Δημ. ΠΕΠΠΕΣ, η κυρία Α. ΠΕΤΡΟΜΕΛΙΔΟΥ, η κυρία Χρ. ΠΛΙΑΤΣΙΚΑ, ο κ. Αθ. ΠΟΛΛΑΤΟΣ, ο κ. Νικ. ΣΜΥΡΝΑΚΗΣ, ο κ. Κ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, η κυρία Ε. ΧΑΪΚΑΛΗ, ο κ. Γ. ΧΑΝΤΖΗΣ, ο κ. Ιω. ΧΟΥΝΤΗΣ, ο κ. Χρ. ΧΡΟΝΗΣ.

▪ Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου μου έχει αναθέσει την διδασκαλία του μεταπτυχιακού μαθήματος «Πλατωνική Φιλοσοφία».

3.3 Από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος ΦΠΨ ορίσθηκα ως επιβλέπουσα στις διατριβές των εξής υποψηφίων διδασκόντων:

—Η κυρία Χρυσούλα ΜΟΝΙΑΚΗ, η κυρία Α. ΠΕΤΡΟΜΕΛΙΔΟΥ, η κυρία Αικ.-Αδ. ΚΑΡΟΥΝΙΑ (σε συνεπίβλεψη με το Université de Paris 1, βλ. κατωτέρω), ο κ. Νικ. ΤΑΓΚΟΥΛΗΣ. ο κ. Κωνσταντίνος ΑΝΤΩΝΙΟΥ και ο κ. Γεώργιος ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

▪ Ως επιβλέπουσα, παρακολούθησα την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής του κ. Ν. ΣΜΥΡΝΑΚΗ, έως την υποστήριξή της, στις 26 Φεβρουαρίου 2013, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής που την βαθμολόγησε με Άριστα. Η διατριβή κυκλοφόρησε ως βιβλίο: *Ηθική ευθύνη στο διαδίκτυο* (Εκδόσεις Παπαζήση, Σειρά «Παγκοσμιοποίηση και διακυβέρνηση», 2017), με δικό μου πρόλογο (σελ. 11-13).

▪ Επίσης και ο κ. Ιωάννης ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ υποστήριξε την διδακτορική του διατριβή, την οποία εξεπόνησε υπό την επίβλεψή μου, με θέμα «Η θεολογία του Πλήθωνος: σχέση και διάσταση με τη σκέψη και το έργο των πατέρων της ανατολικής εκκλησίας» (2014) :

<http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/35250#page/1/mode/2up>

Η διατριβή του κ. Παπασημάκη κυκλοφόρησε, με δικό μου πρόλογο, υπό τον τίτλο *Η θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση και διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Εκδόσεις Άπαρσις, 2021.

▪ Με δικές μου ενέργειες το Ίδρυμά μας συνομολόγησε πρωτόκολλο συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Université Paul-Valéry Montpellier III με αντικείμενο την συνεπίβλεψη διδακτορικών διατριβών. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, η Γ.Σ.Ε.Σ. ενέκρινε την σχετική αίτηση της κυρίας Παναγιώτας ΔΑΟΥΤΗ

για εκπόνηση διατριβής με συνεπίβλεψη, από κοινού με την γαλλίδα συνάδελφο κυρία Brigitte PEREZ-JEAN. Βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα του γαλλικού Πανεπιστημίου :

http://recherche.univ-montp3.fr/crises/index2.php?option=com_content&do_pdf=1&id=371

καθώς και την σελίδα :

<http://www.theses.fr/033049629>. Η διατριβή ολοκληρώθηκε και υποστηρίχθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2015, ενώπιον επιτροπής που συγκροτήθηκε σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, καθώς είχε συμφωνηθεί κατά το σχετικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

Τίτλος της διατριβής: «Homère et Platon chez Maxime de Tyr»

Βλ. και <http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/36810#page/1/mode/2up>

▪ Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μου έχει, επίσης, ανατεθεί η επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής της κυρίας Αικατερίνης-Αδαμαντίας ΚΑΡΟΥΝΙΑ, με συνεπιβλέποντα τον Καθηγητή κ. Jean-François KERVEGAN (Université de Paris 1, Panthéon Sorbonne). Θέμα: «Hannah Arendt et Carl Schmitt: La terre et la loi» Η σύμβαση συνεπίβλεψης (co-tutelle) σε διαδικασία υπογραφής από τους δύο πρυτάνεις.

▪ Ως μέλος στις συμβουλευτικές επιτροπές για τις διατριβές των εξής υποψηφίων διδασκόντων:

Η κυρία Χ. ΔΗΜΟΥ, ο κ. Ηλ. ΙΩΑΝΝΟΥ, ο κ. Σπ. ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ, η κυρία Θ. ΝΤΟΥΛΑ, ο κ. Ι. ΜΑΝΙΑΤΗΣ, ο κ. Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ο κ. Ιω. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, η κυρία Α.-Μ. ΤΣΕΡΩΝΗ, ο κ. Ιω. ΨΑΧΟΥΛΑΣ.

▪ Ως μέλος εξεταστικών επιτροπών που αξιολόγησαν τις διατριβές που υποστήριξαν οι εξής υποψήφιοι διδάκτορες:

Ο κ. Αντ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ, ο κ. Ε. ΔΡΑΚΟΝΤΑΕΙΔΗΣ, ο κ. Αθ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΣ, η κυρία Χ. ΛΑΓΟΠΑΤΗ-ΤΟΜΠΡΑ, ο κ. Ν. ΝΤΟΛΛΑΣ, η κυρία Αιμ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, η κυρία Γ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, η κυρία ΣΕΧΙΔΟΥ, η κυρία Μαρία ΧΩΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, ο κ. Αθ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, ο κ. Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ.

▪ Μου έχει ανατεθεί η επίβλεψη της μεταδιδακτορικής έρευνας του κ. Κωνσταντίνου ΗΡΟΔΟΤΟΥ, διδάκτορος Φιλοσοφίας του Université de Paris 8 Vincennes-à-Saint-Denis, ως υπορόφου του Ι.Κ.Υ. Θέμα: «ΑδαμάντιοςΚοραής. Η διαμόρφωση ενός εθνικού στοχαστή (1800-1833)».

▪ Και από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων) ορίσθηκα μέλος της εξεταστικής επιτροπής ενώπιον της οποίας υποστήριξε την διατριβή της η κυρία Βασιλική ΠΕΤΣΑ, με τίτλο *Πολιτική Βία, Τρόμος και Μνήμη στη Σύγχρονη Ελληνική και Ιταλική Λογοτεχνία*. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Κόρινθος 27 Ιουνίου 2014).

4. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ (ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ)

4.1. «Γλώσσα, Φιλοσοφία και Μεταφυσική κατά τον Jacques Derrida», στον τόμο: *Μεταφυσική. Απόψεις επάνω στη σύγχρονη Μεταφυσική* (εκδ. Κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ), Αθήνα 1980 (ανατύπωση : Αθήνα 1989), σελ. 103-112. Προηγείται δική μου μετάφραση του δοκιμίου του J. DERRIDA, Βία και Μεταφυσική. Δοκίμιο πάνω στη σκέψη του Emmanuel Levinas (*αυτ.*, σελ. 57-101) και ακολουθούν δικά μου **Σχόλια στο μεταφραζόμενο κείμενο** (*αυτ.*, σελ. 113-122) καθώς και **Βιογραφικά και βιβλιογραφικά στοιχεία** (*αυτ.*, σελ. 102-103).

4.2. «Απόψεις της φιλοσοφίας του M. Merleau-Ponty σχετικές προς την οντολογία του», στον ίδιο τόμο, σελ. 329-336. Προηγείται και εδώ η δική μου μετάφραση του άρθρου του Merleau-Ponty,

Μεταφυσική και άνθρωπος (*αυτ.*, σελ. 309-327) και ακολουθούν δικά μου **Σχόλια στο μεταφραζόμενο κείμενο** (*αυτ.*, σελ. 336-339) καθώς και **Βιογραφικά και βιβλιογραφικά στοιχεία** (*αυτ.*, σελ. 327-328).

Παραπομπή στη μελέτη μου :

– Στη μετάφραση του έργου του Μωρίς ΜΕΡΛΩ-ΠΟΝΤΥ, *Η αμφιβολία του Σεζάν. Το μάτι και το πνεύμα* (μτφρ. Α. ΜΟΥΡΙΚΗ), Αθήνα 1991, σελ. 120 (ενώ στη σελ. 118 μνημονεύεται και η μετάφρασή μου).

– Ν.-Χ. ΜΠΑΝΑΚΟΥ-ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ, «Η δυναμική του βλέμματος στη φιλοσοφία του Μ. Merleau-Ponty», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, τόμος 14, τεύχος 40, Ιανουάριος 1997, σημ. 23 στη σελ. 27.

4.3. «Πολιτική και Έρωσ στον Φαίδρο», στον τόμο: *Έρωτας, Παιδεία και Φιλοσοφία* (εκδ. Κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ), Αθήνα 1989, σελ. 202-223.

Αναφορές:

– *Année Philologique* 60, 1989, σ. 272 (λήμμα 4066),

– *Plato Bibliography 1988-92* (International Plato Society, 1992),

– L. BRISSON / Η. ΙΟΑΝΝΙΔΙ, Platon 1985-1990, *Lustrum. Internationale Forschungsberichte aus dem Bereich des klassischen Altertums*, 34, 1992, σ. 211 (λήμμα 6789).

Παραπομπή:

– Βασιλική Π. ΣΟΛΩΜΟΥ-ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Ο έρωτας στη θεώρηση του Πλάτωνα, *Δωδώνη*, σελ. 145, σημ. 1.

– Παναγιώτης Ι. Ηλιόπουλος, *Η πολιτική φιλοσοφίας στο έργο του Σενέκα*, Αθήνα, 2020, σελ. 249 σημ. 21 και 390 (Βιβλιογραφία).

4.4. «Η πολιτική ως τέχνη : πράξη και κατασκευή», στον τόμο: *Η πολιτική και ο Πολιτικός*, (εκδ. Διεθνής Εταιρεία Ελληνικής Φιλοσοφίας), Αθήνα 1990, σελ. 211-232.

Αναφορές:

– *Plato Bibliography 1988-92* (International Plato Society, 1992).

– *Annee Philologique* 63, 1992, σελ. 327 (λήμμα 4327).

– L. BRISSON avec la collaboration de F. PLIN, *Platon 1990-1995. Bibliographie*, [Paris, Vrin, 1999.], σελ. 256-257, λήμμα 8493 (με εκτενή παρουσίαση).

Παραπομπή:

– Παναγιώτης Ι. Ηλιόπουλος, *Η πολιτική φιλοσοφίας στο έργο του Σενέκα*, Αθήνα, 2020, σελ. 249 σημ. 21 και 390 (Βιβλιογραφία).

– Ν. ΤΑΓΚΟΥΛΙΣ, Plethon and Machiavelli: On the Same Side of the “Mirror”?, *Czech and Slovak Journal of Humanities. Philosophica*, 2/2022, σελ. 36 σημ. 64.

4.5. Ο πολιτικός κατά του Γεώργιο Γεμιστό-Πλήθωνα. Είναι πλατωνική η κατά Πλήθωνα πολιτική φιλοσοφία;, Αθήνα 1992, 62 σελ.

Βιβλιοπαρουσίαση :

– *Revue des Études Byzantines*, 52, 1994, σελ. 333, από την Marie-Hélène CONGOURDEAU.

Άλλες αναφορές στη μελέτη :

– P. DOUKELLIS, «Regards sur les publications helléniques – Chronique 1993», *Dialogues d'Histoire Ancienne* 19, 1993, σελ. 299.

– *Byzantinische Zeitschrift. Supplementum Bibliographicum I*, 1994, σελ. 14, λήμμα 160.

– *Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance*, 28, 1992, σελ. 114.

Παραπομπή, τέλος, στην εργασία μου γίνεται :

– Ν. ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ, στα σχόλια της επανέκδοσης του Κ. ΣΑΘΑ, *Έλληνες στρατιώται εν τη Δύσει και η αναγέννησις της ελληνικής τακτικής*, Αθήνα 1993, σελ. 275.

– I. P. MEDVEDEV, *Vizantiskij Gumanizm XIV - XV vv.*, Sankt Peterburg 1997 [Serija Vizantijskaja Biblioteka], σελ. 201-202 και σημ. 60.

– Χρ. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, «Georgios Gemistos-Plethon und Spairos von Borysthene. Eine vergleichende Analyse ihrer Reformvorschläge», στου ΙΔΙΟΥ, *Πληθώνεια οικονομικά μελετήματα*, Αθήνα 2001, σημ. 27 στις σελ. 112-113.

– Χρ. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, *Πληθώνεια οικονομικά μελετήματα*, Αθήνα 2001, σελ. 200 (Βιβλιογραφία).-

– Γεώργιος Πλήθων-Γεμιστός επί των πελοποννησιακών πραγμάτων. *Βυζαντινό κείμενο - Μετάφρασις - Σχόλια* Χρήστου Π. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, Αθήνα 2002, σελ. 153 και σημ. 27 [στη σελ. 193], σελ. 279 [Βιβλιογραφία].

– Γεώργιος ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ, «Ο παντοκράτωρ Ζεὺς του Πλήθωνος: Ενολογία, μοναρχία, πολυθεϊσμός», στον τόμο *Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου αφιερωμένου στον Πλήθωνα και την εποχή του με την συμπλήρωση 550 ετών από τον θάνατό του Μυστράς 26-29 Ιουνίου 2002*, έκδ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΘΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ, Αθήνα - Μυστράς 2003, σελ. 153 σημ. 76 και 78.

▪ Το ίδιο άρθρο, με τις ίδιες παραπομπές, και στο περιοδικό *Αριάδνη. Επιστημονική επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης*, 10, 2004, 101-134.

– Δ.Κ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ, στα σχόλια της έκδοσης *Γεώργιος Γεμιστός-Πλήθων, Νόμων Συγγραφή. Ένα όραμα για μια ιδανική πολιτεία*, Θεσσαλονίκη, 2005, σημ. 3 στην σελ. 406, σημ. 7 στην σελ. 408, σημ. 24 στην σελ. 412, σημ. 29 στην σελ. 413, σημ. 73 στην σελ. 427, σημ. 117 στην σελ. 438, σημ. 124 στην σελ. 439, σημ. 125 στην σελ. 439, σημ. 151 στην σελ. 445, σημ. 174 στην σελ. 451, σημ. 177 στην σελ. 452. Βλ. και βιβλιογραφία σελ. 475.

– Ρωξάννη Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, «Ο Πλήθων από τη σκοπιά του Κ. Παπαρρηγόπουλου και του Ν. Καζάζη», *Νέα Κοινωνιολογία*, τόμος 15, τεύχος 35, 2002, σημ. 22 στη σελ. 40. Και στην βελτιωμένη έκδοση του ίδιου άρθρου της, στον τόμο : Ρωξάννη Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, *Προσεγγίσεις Νεοελληνικής Φιλοσοφίας*, Θεσσαλονίκη 2004, σημ. 23 στην σελ. 215.

– Βλ. και την Πληθωνική Βιβλιογραφία του Χρ. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, *Νέα Κοινωνιολογία*, τόμος 15, τεύχος 35, 2002, σελ. 83.-

– Π. ΠΑΝΤΑΖΑΚΟΣ, «Πλήθων και Βησσαρίων: περί Ειμαρμένης, Ανάγκης και Θείας Προνοίας», *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, ΛΘ' (2007-2008) σελ. 99 και σημ. 20.

– I. P. MEDVEDEV, «Tanatologia Georgija Gemista Plifona», *Zbornik radova Vizantološkog Instituta* [Belgrade], 45, 2008, σελ. 275 σημ. 24. Και στο διαδίκτυο:

[http://doiserbia.nb.rs/\(A\(YQsx8cvywEkAAAANDcwNWMzYjgtNTk1ZC00MGFkLWE2YzQtNDRhYzNmZGI3NWJhYyGQxDnQHkeXiCnF5V7F11F31U141\)\)/img/doi/0584-9888/2008/0584-98880845267M.pdf](http://doiserbia.nb.rs/(A(YQsx8cvywEkAAAANDcwNWMzYjgtNTk1ZC00MGFkLWE2YzQtNDRhYzNmZGI3NWJhYyGQxDnQHkeXiCnF5V7F11F31U141))/img/doi/0584-9888/2008/0584-98880845267M.pdf)

– Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ, *Πολιτικές και οικονομικές πρακτικές πριν την άλωση του Βυζαντίου. Το πρόγραμμα του Γεωργίου Γεμιστού ή Πλήθωνος*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Επιβλέπουσα καθηγήτρια η κυρία Πολύμνια Κατσώνη,

Θεσσαλονίκη 2014, σελ. 74 σημ. 6, σελ. 84 σημ. 52, σελ. 85 σημ. 55, σελ. 92 σημ. 86, σελ. 20 (Βιβλιογραφία).

— Ε. ΣΥΓΚΕΛΛΟΥ, «Στρατός και κοινωνία στο ύστερο Βυζάντιο. Το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα του Γεωργίου Γεμιστού Πλήθωνα», Βυζαντινά σύμμεικτα, 24, 2014, σελ. 266 σημ. 15, σελ. 267 σημ. 17, σελ. 285 σημ. 71, σελ. 286 σημ. 74.

— Γ. Χρ. ΣΤΕΙΡΗΣ, *Η παράδοση της Αναγέννησης. Βυζαντινή και Δυτική Φιλοσοφία στον 15ο αιώνα*, Αθήνα, 2016, σελ. 61, σημ. 146, σελ. 111, σημ. 307, σελ. 128, σημ. 391 και στην Βιβλιογραφία, σελ. 208.

— G. STEIRIS, «Pletho Scholarios and Arabic Philosophy», στον τόμο D. SEARBY, *Never the Twain Small Meet? Latins and Greeks learning from each other in Byzantium*, Berlin, N. York 2018, σελ. 311 σημ. 27.

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Ο Τίμαιος του Πλάτωνος στην Έξαήμερο του Μεγάλου Βασιλείου*, Αθήνα, 2021, σελ. 22 σημ. 10, σελ. 75-76 σημ. 135, σελ. 81 σημ. 152 και 154, σελ. 156 σημ. 382, σελ. 165 σημ. 410.

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση κι διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 75-76 σημ. 135, σελ. 81 σημ. 152 και 154, σελ. 156 ση. 382, σελ. 165σημ. 410.

— N. TAGKOULIS, Plethon and Machiavelli: On the Same Side of the “Mirror”?, *Czech and Slovak Journal of Humanities. Philosophica*, 2/2022, σελ. 26 σημ. 1, σελ.33 σημ.47.

— G. STEIRIS, Pletho and Dionysius, στον τόμο M. EDWARDS, D. PALLIS & G. STEIRIS, *The Oxford Handbook of Dionysius the Areopagite*, Oxford 2022, σημ.35 στην σελ. 306, σελ. 311 (Βιβλιογραφία).

4.6. «Καταγωγή και πολιτική εξουσία κατά τον Γεώργιο Γεμιστό-Πλήθωνα», στο περιοδικό *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 10 (1993), σελ. 34-45.

Αναφορές και παραπομπές στη μελέτη:

— *Byzantinische Zeitschrift*, 86/87, 1993/1994, σελ. 577 (λήμμα αρ. 2477).

— Σ. Π. ΣΠΕΝΤΖΑΣ, *Γ. Γεμιστός-Πλήθων ο φιλόσοφος του Μυστρά. Οι οικονομικές, κοινωνικές και δημοσιονομικές του απόψεις*, τέταρτη έκδοση, Αθήνα 1996, σελ. 153.

— Χρ. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, *Πληθώνεια οικονομικά μελετήματα*, Αθήνα 2001, σελ. 200 (Βιβλιογραφία).-

— Βλ. και την Πληθωνική Βιβλιογραφία του Χρ. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, *Νέα Κοινωνιολογία*, τόμος 15, τεύχος 35, 2002, σελ. 83.-

— *Γεώργιος Πλήθων-Γεμιστός επί των πελοποννησιακών πραγμάτων. Βυζαντινό κείμενο - Μετάφρασις - Σχόλια* Χρήστου Π. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, Αθήνα 2002, σελ. 153 και σημ. 28 [στη σελ. 194], σελ. 280 [Βιβλιογραφία].

— Δ.Κ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ, στην έκδοση *Γεώργιος Γεμιστός-Πλήθων, Νόμων Συγγραφή. Ένα όραμα για μια ιδανική πολιτεία*, Θεσσαλονίκη, 2005, σελ. 475 (Βιβλιογραφία).

— Θ.Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, *Πληθωνικά*, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ. 256 (Βιβλιογραφία).

— Γ. Χρ. ΣΤΕΙΡΗΣ, *Η παράδοση της Αναγέννησης. Βυζαντινή και Δυτική Φιλοσοφία στον 15ο αιώνα*, Αθήνα, 2016, σελ. 128, σημ. 391 και στην Βιβλιογραφία, σελ. 207.

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση και διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 22 σημ. 10.

— N. TAGKOULIS, Plethon and Machiavelli: On the Same Side of the “Mirror”?, *Czech and Slovak Journal of Humanities. Philosophica*, 2/2022, σελ. 30 σημ. 20, σελ. 35 σημ. 52 και σημ. 54.

— G. STEIRIS, Pletho and Dionysius, στον τόμο M. EDWARDS, D. PALLIS & G. STEIRIS, *The Oxford Handbook of Dionysius the Areopagite*, Oxford 2022, σημ. 71 στην σελ. 308, σελ. 310 (Βιβλιογραφία).

4.7 «**Prodicos et Xénophon ou le choix d’Héraclès entre la tyrannie et la loyauté**, στον τόμο *Kea – Kythnos : History and Archeaeology. Proceedings of an International Symposium Kea - Kythnos, 22-25 June 1994 / Κέα - Κύθνος: Ιστορία και Αρχαιολογία. Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου Κέα - Κύθνος, 22-25 Ιουνίου 1994*, Athens 1998 [Κέντρον Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας. Εθνικόν Ίδρυμα Ερευνών - Σειρά ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ, 27], σελ. 81-98.

Αναφορές :

– *Année Philologique* 70, 2001, σελ. 430 και sel. 611 (λήμμα 70-06453).

– Βιβλιοκρισία του τόμου: Graham SHIRPLEY, «Two Cycladic Islands», *The Classical Review*, 53, 2003, 133. Προσιτή και στην ιστοσελίδα :

http://www3.oup.co.uk/clrevj/hdb/Volume_53/Issue_01/pdf/530132.pdf.

– Βλ. και την αναφορά στην ιστοσελίδα «Xenophon atheniensis - Xenophon von Athen»:

http://www.geocities.com/Athens/Troy/1736/bote_a2d_xenophon_bib.html

– Βλ. τέλος και την *Bibliographie complète de Xénophon d’Athènes*, par Louis L’ALLIER et Renée VENNE, προσιτή στην ιστοσελίδα :

<http://www3.sympatico.ca/lallier.louis/Bibliographie/Bibliographie complete xenophon.pdf>

– Επίσης και Louis-André DORION, *Les écrits socratiques de Xénophon. Supplément bibliographique (1984-2008)*, στον τόμο M. NARCY & A. TORDESILLAS (dir.), *Xénophon et Socrate. Actes du colloque d’Aix-en-Provence (6-9 novembre 2003)*, Paris 2008, σελ. 296.

– Στο περιοδικό *Kernos. Revue internationale et pluridisciplinaire de religion grecque antique*, 14, 2001, σελ. 334.

– Στο περιοδικό *Vivre et penser*, 108, 2001, σελ. 432.

Παραπομπές :

– Alonso TORDESILLAS, «Socrate et Prodicos dans les Mémoires de Xénophon», στον τόμο M. NARCY & A. T. TORDESILLAS (dir.), *Xénophon et Socrate. Actes du colloque d’Aix-en-Provence (6-9 novembre 2003) suivis de Les écrits socratiques de Xénophon. Supplément bibliographique (1984-2008)* par Louis-André DORION, Paris 2008, σελ. 88 σημ. 3, σελ. 90 σημ. 12, σελ. 101 σημ. 60, σελ. 105 σημ. 67 και 69.

– G. ARAGIONE, «L’episodio di “Eracle al bivio” nella Seconda Apologia di Giustino», *Annali di Storia dell’Esegesi*, 20/2, 2003, σελ. 338 σημ. 6 και 10, 339, 350 σημ. 64-65.

– Pierpaolo ROSATI, *Logoi preplatonici tra logica e letteratura*, Bari 2005, σελ. 203.

– Gabriella MORETTI, «Marco Celio al bivio. Prosopopea, pedagogia e modello allegorico nella *Pro Caelio* ciceroniana (con una nota allegorica su Fam. V 12)», *Maia. Rivista di letterature classiche*, 69, 2007, σελ. 291 σημ. 6 και σελ. 308 (Βιβλιογραφία).

– Gabriella MORETTI, «Lo spettacolo della *pro Caelio* : oggetti di scena, teatro et personaggi allegorici nel processo contro Marco Celio», στον τόμο : G. PETRONI / A. CASAMENTO (ed.), *Lo spettacolo della Giustizia. Le orazioni di Cicerone*, Palermo 2006, σελ. 153 και σημ. 19, σελ. 265 (Βιβλιογραφία).

– David M. JOHNSON, «Aristippus at the Crossroads: The Politics of Pleasure in Xenophon’s *Memorabilia*», *Polis. The Journal of the Society for Greek Political Thought*, 26, 2009, σελ. 212 σημ. 8.

– Andrea HARBACH, *Die Wahl des Lebens in der Antiken Literatur*, Heidelberg, 2010, σελ. 32 σημ. 141 και σελ. 452 (Βιβλιογραφία).

– Leslie KURKE, *Aesopic Conversations: Popular Tradition, Cultural Dialogue and the Invention of the Greek Prose*, Princeton & Oxford, Princeton University Press, 2010, σελ. 273 και σημ. 30, σελ. 278-279 και σημ. 51, σελ. 453 (Βιβλιογραφία).

– *Xénophon, Mémoires, texte établi par M. BANDINI, traduction et commentaire par L.-A. DORION*, t. II. 1ère partie, Paris, 2011, p. 154, et p. xxv (Bibliographie).

- Gabriella MORETTI, «Gerarchie del sapere: allegorie di Retorica, concorrenza fra le artes, polemiche contro la polymathia nel teatro tardoantico delle personificazioni», στον τόμο: Fabio GASTI & Elisa ROMANO, *Retorica ed educazione delle élites nell'antica Roma*, Pavia, Collegio Ghislieri, 2008, σελ. 165 σημ. 35 και σελ. 192 (Βιβλιογραφία).
- Agnese GAILE-IRBE, *Réformer la tyrannie : étude du Hiéron de Xénophon*, tomes I-II, Thèse Université de Strasbourg, Strasbourg 2011, σελ. 100-101, σημ. 138 και σελ. 406-407 (Βιβλιογραφία).
- Gianluca CUNIBERTI, «Le partecipazioni occidentali ai Giochi olimpici e il valore dell'*hesychia* tra intenti di pace e di conflitto», *Hormos. Ricerche di storia antica*, n. s., 3, 2011, σελ. 281 και σημ. 30.
- Essam SAFTY, «L'autre figure d'Héraclès dans la tragédie baroque : dramaturgie, éthique et idéologie dans l'épisode de la démence meurtrière », *Papers on French Seventeenth Century Literature*, 38, 2011, σελ. 231, σημ. 36.
- Olga CHERNYAKHOVSKAYA, *Sokrates bei Xenophon: Moral – Politik – Religion*, München, 2014, σελ. 266.
- Francesca Romana BERNO, «Seneca al bivio. Il paradigma di Eracle nelle lettere 66 e 115», *Prometheus. Rivista di studi classici*, 42, 2016, σελ. 115 σημ. 2.
- Ιωάννης ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ, «Οι απαρχές του φιλοσοφικού διηγήματος στην αρχαία Αθήνα», *Φιλοσοφία*, 49, 2020, σελ. 99 σημ. 28, σελ. 109 σημ. 56, σελ. 110 σημ. 58.
- CAROL ATACK, *The Discourse of Kingship in Classical Greece*, Abingdon, Oxon, 2020, σημ. 119 στην σελ. 119, σελ. 220 (Βιβλιογραφία).
- G.-S. BOUYSSOU, « Le tyran grec, un contre-modèle humain et politique », στον τόμο A. QUEYREL BOYTINEAU & R. UTARD, *Caractères et morales dans les sociétés anciennes*, Paris 2021, σελ. 176 σημ. 35 και σελ. 193 (Βιβλιογραφία).

4.8 Ο θεός και ο άγαθός ζωγράφος στον πλατωνικό Τίμαιο. Ανακοινώθηκε στο συμπόσιο «Ο πλατωνικός “Τίμαιος”. Ένα φιλοσοφικό συμπόσιο», που οργάνωσε ο Τομέας Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Δεκέμβριο του 1994]. Σε πολύ ανεπτυγμένη και επηυξημένη μορφή δημοσιεύθηκε ως Επίμετρο στο DERRIDA, *Χώρα* (βλ. κατωτέρω 4.12).

4.9 Ο απόβλητος και ο θεοπρόβλητος. Πολιτική ανάγνωση της Ακολουθίας του σπανού. Αθήνα, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 1999 [Σειρά «Φιλοσοφικοί δρόμοι»], 425 σελ.

Βιβλιοκρισίες:

- Π. Τ(ΕΡΛΕΞΗΣ) : *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών* (τεύχος 27, έτος 1999, σελ. 211-212).
- Γιάννης ΒΑΣΣΗΣ : *Το Βήμα της Κυριακής* (9 Μαΐου 1999), p. σι 11.
- Σωτηρία Α. ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ : *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* (τόμος 17, τεύχος. 50, May 2000, σελ. 162-166).
- G. A(RABATZIS) : *Bibliography of Philosophy*, 46/4, 1999, No 1340.
- Zoe ANTONOPOULOU-TRECHLI : *Byzantion. Revue internationale des études byzantines*, 72, 2002, pp. 310-311.
- Θ. Γ(ΙΑΛΚΕΤΣΗΣ) : *Ελευθεροτυπία*, 9 Απριλίου 1999 [Βιβλιοθήκη, σελ. 14].
- Ν. ΜΑΥΡΕΛΟΣ, «Το τερατώδες είδωλο του θεοπρόβλητου βασιλιά. Το απόβλητο κείμενο ως καθρέπτης πολιτικής φιλοσοφίας στο ύστερο Βυζάντιο», *Η κυριακάτικη Αυγή*, 26 Νοεμβρίου 2006.

Παραπομπές :

- Ελισάβετ Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ, «Η Ακολουθία του Σπανού : σάτιρα κατά του λατινικού κλήρου», *Ευθύμησις Νικολάου Μ. Παναγιωτάκη*, Herakleion Crete 2000, p. 257 n. 3, σελ. 259 σημ. 4, σελ. 266 σημ. 24, και σελ. 267.-

- Σπύρος Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΣ, «Βιβλιογραφική επισκόπηση βυζαντινού δικαίου (1999)», *Βυζαντικά*, τόμος 20ός = *Μνήμη Ι.Ε. Καραγιαννόπουλου*, Θεσσαλονίκη 2000, σελ. 447.
- Σωτηρία ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ-ΜΑΡΑ, *Οι πολιτικές αντιλήψεις των βυζαντινών διανοητών από το δέκατο ως το δέκατο τρίτο αιώνα μ.Χ.*, Αθήνα 2002, σελ. 28, σημ. 13, σελ. 36, σημ. 29, σελ. 103, σημ. 14, σελ. 105, σημ. 17, σελ. 108, σημ. 28, σελ. 137, σημ. 7, σελ. 148, σημ. 17, σελ. 157, σημ. 16, σελ. 189, σημ. 10, σελ. 191, σημ. 13, σελ. 194, σημ. 17, σελ. 202, σημ. 26.-
- Γεώργιος Πλήθων-Γεμιστός, *επί των πελοποννησιακών πραγμάτων. Βυζαντινό κείμενο – Μετάφρασις – Σχόλια* Χρήστου Π. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ, Αθήνα 2002, σελ. 98 και σημ. 93 [στη σελ. 123], σελ. 280 [Βιβλιογραφία].
- Σωτηρία ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ-ΜΑΡΑ, *Η συμβολή των λογίων της Τραπεζούντας στην εκπαίδευση των παραδουναβίων ηγεμονιών. Στοιχεία πολιτικής, ηθικής και λογικής φιλοσοφίας στα έργα του Γεωργίου Τραπεζουντίου Χρυσογόνου*, Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 84 σημ. 24 και σελ. 161 (Βιβλιογραφία).
- Σπύρος Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΣ, «Ο βυζαντινός άνθρωπος μπροστά στον Νόμο», στον τόμο: Στ. ΛΑΜΠΙΑΚΗΣ *et alii* (ed.), *Βυζαντινό κράτος και κοινωνία. Σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας*, Αθήνα 2003, σελ. 36. σημ. 32.
- Βάγγος ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, *Η σάτιρα στη βυζαντινή λογοτεχνία. Βασικές επισημάνσεις στην πνευματική προσφορά του Βυζαντίου και ένα σχεδιάσμα της παρουσίας της σάτιρας στη βυζαντινή λογοτεχνία*, Θεσσαλονίκη 2000, σελ. 128 σημ. 18 (στις σελ. 129-130).
- Τάσος Α. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, *Ακολουθία του ανοσίου τραγογένη σπανού. Χαρακτήρας και χρονολογία. Μία ερμηνευτική προσέγγιση*. Διατριβή επί διδακτορία. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 24, σελ. 25 και σημ. 77, σελ. 52 και σημ. 157, σελ. 55 και σημ. 167 και 168, σελ. 62 και σημ. 192, σελ. 64 και σημ. 206, σελ. 65 και σημ. 211, σελ. 68 και σημ. 226, σελ. 70 και σημ. 229, σελ. 71 και σημ. 238, σελ. 74 και σημ. 244, σελ. 75 και σημ. 252, σελ. 80 και σημ. 275, σελ. 81 και σημ. 286, σελ. 117 (Βιβλιογραφία). Η διατριβή είναι προσβάσιμη και στην ιστοσελίδα :
<http://cds.lib.auth.gr//archive.shtml?base=Griza&id=gri-2004-175>
- Ανδρέας ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ, *Η απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο (9^{ος}-12^{ος} αιώνες). Τα κοσμικά δικαιοδοτικά όργανα και δικαστήρια της Πρωτεύουσας*, Θεσσαλονίκη 2004, σελ. 11 σημ. 41.-
- Η. ΕΙΔΕΝΕΙΕΡ, «“Άγγελος εκατέβηκεν από τους ουρανούς, έφερεν δώδεκα χιλιάδες σπανούς”. Μια άλλη λειτουργικότητα της θρησκευτικής ποίησης», στον τόμο: *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου Προφορικής Θρησκευτικής Ποίησης της Κύπρου (Λευκωσία, Μάρτιος 2002)*, Λευκωσία 2003, σελ. 39 και σημ. 7.-
- W. PUCHNER, στη βιβλιοκρισία του προηγούμενου, στον τόμο: *Südost-Forschungen. Internationale Zeitschrift für Geschichte, Kultur und Landeskunde Südosteuropas*, 63/64, 2004-2005, σελ. 670.
- Ζ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ-ΤΡΕΧΛΗ, *Από την αρχαία ελληνική πόλιν στη βυζαντινή οικουμένη*, Αθήνα 2004, σελ. 164 σημ. 3, σελ. 272, σελ. 391 και σελ. 392 (Βιβλιογραφία).
- Μ. ΡΑΤΕΡΑ, «Gylou. Démon et sorcière du monde byzantin au monde néogrec», *Revue des Études Byzantines*, 64-65, 2006-2007, σελ. 319 σημ. 60 και 61.
- Βάλτερ ΠΟΥΧΝΕΡ, «Η παραστατική δίκη και καταδίκη του ψευδομεσσία Sabbatai Zwi κατά το καρναβάλι του 1666 στη Ζάκυνθο. Θέατρο και δικαστήριο στον παραδοσιακό λαϊκό πολιτισμό της βενετοκρατίας και τουρκοκρατίας στην Ελλάδα», *Θησαυρίσματα / Thesaurismata* [Istituto ellenico di studi bizantini e postbizantini] 36, 2006, σελ. 333 σημ. 92.
- Νίκος ΜΑΥΡΕΛΟΣ, *Το ψηλαφητό παλίμψηστο της ροϊδικής γραφής. Ζητήματα λογοτεχνικής και πολιτισμικής θεωρίας*, Αθήνα 2008, σελ. 44 και σημ. 2, 45, 46 και σημ. 5, 55, 108 σημ. 32, 111 σημ. 38, 112 σημ. 39, 132 σημ. 79, 239 (βιβλιογραφία).
- Vangelis MALADAKIS, «The Coronation of the Emperor on Middle Byzantine Coinage: A case of Christian Political Theology (10th –mid. 11th c.)», *Numismatic, Sphragistic and Epigraphic*

Contribution to the History of the Black Sea Coast. International Conference in Memory of Dr. Milo Mirchev (= *Acta Musei Varnensis*, VII-1), Varna 2008, σημ. 5 στην σελ. 352.

Προσβάσιμο και στην ιστοσελίδα :

http://auth.academia.edu/VangelisMaladakis/Papers/1119817/The_Coronation_of_the_Emperor_on_Middle_Byzantine_Coinage_a_Case_of_Christian_Political_Theology_10th-mid_11th_c._

— Σπύρος Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΣ, *Οι πηγές του βυζαντινού δικαίου*, Γ' έκδοση συμπληρωμένη, Αθήνα 2011, σελ. 395, σημ. 73.-

— Βάλτερ ΠΟΥΧΝΕΡ, *Ο Ιούδας στην ορθόδοξη παράδοση και τον λαϊκό πολιτισμό της Βαλκανικής*, Αθήνα 2015, σελ. 355 σημ.86, σελ. 410 (Βιβλιογραφία).

— Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ, *Greek-Cypriot historical plays and contemporary identity and culture*, Διδακτορική διατριβή, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός 2013, σελ. 135 και σημ. 400, σελ. 237 (Βιβλιογραφία).

Προσβάσιμο και στην ιστοσελίδα:

http://ktisis.cut.ac.cy/bitstream/10488/4163/2/EEvangelou%20Dissertation_Final_022014.pdf

— Δημ. ΑΓΓΕΛΗΣ, *Αισθητική βυζαντινή. Η έννοια του κάλλους στον Μέγα Βασίλειο*, Αθήνα 2004, σελ. 62 σημ. 98, σελ. 142, σελ. 146 σημ.237, σελ. 159 σημ. 264, σελ. 162 σημ. 274, σελ. 165, σελ. 217 (Βιβλιογραφία).

— Γεώργιος Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ, *Το ελληνικό κοσμοσύστημα. Τόμος Γ' Η βυζαντινή περίοδος της οικουμένης (4ος μ.Χ. – 15ος μ.Χ. αιώνες)*, Αθήνα 2020, σελ. 336 σημ. 302 και σελ. 507 (Βιβλιογραφία).

— Ch. MESSIS & I. NILSSON, *Parody in the Byzantine Literature, στον τόμο: MARCINIAK & NILSSON, ed., Satire in the Middle Byzantine Period. The Golden Age of Laughter?*, Leiden – Boston, 2021, σελ. 77 σημ. 70, σελ. 320 (Βιβλιογραφία).

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Ο Τίμαιος του Πλάτωνος στην Έξαήμερο του Μεγάλου Βασιλείου*, Αθήνα, 2021, σελ. 32 σημ. 29, σελ. 37 σημ. 40, σελ. 45 σημ. 67, σελ. 51 σημ. 103, σελ. 57 σημ. 128 και 129, σελ.58 σημ. 132, σελ. 65 σημ.151, σελ. 66 σημ. 154, σελ. 88 σημ.234, σελ. 101 σημ. 268, σελ. 104 σημ. 277, 278, 280.-

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση κι διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 120 σημ. 286.

4.10 Στη μετάφρασή μου του δοκιμίου της Hannah ARENDT, *Περί Βίας* [Τίτλος πρωτοτύπου: *On Violence*], Αθήνα, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2000, προτάσσω εκτεταμένο εισαγωγικό σημείωμα, όπου υπό τον τίτλο «**Σταθμοί στη ζωή και το έργο της Hannah Arendt**» παραθέτω λεπτομερή εργο-βιογραφία της συγγραφέως, καθώς και εισαγωγή στο υπό μετάφραση δοκίμιο, υπό τον τίτλο «**Για τη βία και την πολιτική στο έργο της Hannah Arendt** » (σελ. 13-60).

Βιβλιοπαρουσίαση με αναφορά στη συμβολή μου :

— Φ.Δ. ΔΡΑΚΟΝΤΑΕΙΔΗΣ, Πραγματεία περί της βίας, *Διαβάζω*, τεύχος 412 (Νοέμβριος 2000) σελ. 78-80.-

— Έρη ΚΑΣΙΜΗ, Βία και δύναμη, *Αντί*, τεύχος 721, 22 Σεπτεμβρίου 2000, σελ. 63-64.

— Ηρακλής ΑΝΔΡΙΤΣΟΣ, *Σκυτάλη*, 29 Ιουνίου 2000.

Παραπομπή στην εισαγωγή μου :

— Αριάννα ΠΕΤΡΟΜΕΛΙΔΟΥ, «Πράξη – Νόμος – Κόσμος: Νοηματικές εκφάνσεις του πρακτικού βίου στην πολιτική θεωρία της Hannah Arendt», *Παιδαγωγικός λόγος*, 1, 2010 = *Ενός λεπτού σιγή: 11+1 φιλοσοφικά κείμενα εις μνήμην Τάσου Πανταζή*, σελ. 139 σημ. 28, σελ. 150 σημ. 85 και 86, σελ. 151 σημ. 90, σελ. 153 σημ. 97, σελ. 161 (Βιβλιογραφία).

Προσβάσιμο και στην ιστοσελίδα : http://plogos.gr/TEYXH/1_2010MNHMH_T_PANTAZH.pdf

- Ηλίας ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ, «Η γοητεία της βίας», *Η Καθημερινή*, Τρίτη 12 Ιουνίου 2012, σελ. 10.
Προσβάσιμο και στην ιστοσελίδα :
http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_columns_2_12/06/2012_485175
- Ντόνια ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ, «Η Χάνα Αρεντ για το σύστημα των συμβουλίων», *Ευτοπία. Περιοδική έκδοση για τον ελευθεριακό κοινοτισμό*, σημ. 15,
προσιτό στην σελίδα <http://journal.eutopia.gr/el/i-hana-arent-gia-to-systima-ton-symboylion>
- Ν. ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ, περιοδικό *Πρόταγμα για την αυτονομία και την άμεση δημοκρατία*, τεύχος 1 Δεκέμβριος 2010, σελ. 149, σημ. 2,
προσιτό στην ιστοσελίδα :
<https://protagma.files.wordpress.com/2012/11/cf80cf81cf8ccf84ceb1ceb3ceb3ceb1-1.pdf>
- Βασιλική ΠΕΤΣΑ, *Όταν γράφει το μολύβι. Πολιτική βία και μνήμη στη Σύγχρονη Ελληνική και Ιταλική Λογοτεχνία*. Αθήνα, 2016, σελ 298 και σελ. 364 (Βιβλιογραφία).
- Σπύρος ΜΑΚΡΗΣ, *Hannah Arendt. Ολοκληρωτισμός, ανθρώπινη κατάσταση και παράδοση*, Αθήνα 2014, σελ. 249, σημ. 109.
- Αθανάσιος ΜΩΡΑΪΤΗΣ, *Το φαινόμενο της σχολικής βίας και του εκφοβισμού στη φιλμική αφήγηση. Μελέτη περίπτωσης: Η κινηματογραφική ταινία «In A Better World»*, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας – Τμήμα Νηπιαγωγών, Φλώρινα 2016, σελ. 24.
- Πηνελόπη ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ, *Μεθοδολογικά προβλήματα στην πολιτική φιλοσοφία της Χάνα Αρεντ*. Διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Αθήνα 2006, σελ. 9 σημ. 11, σελ. 108 σημ. 72, σελ. 131 σημ. 16, σελ. 136 σημ. 20.
- Κώστας ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΣ, «Μήπως οι ψυθιριστές έχουν δικιο;», *Μεταρρύθμιση* [ηλεκτρονικός κόμβος], 26-3-2020,
<http://metarithmisi.gr/post/36849/mipos-oi-psithyristes-echoun-dikio?fbclid=IwAR3aiMFggok7GRv5oOgTLnYTy4XwHUwBJmsBIXBwFKp2pStI32-wKxeIMBs>
- Νίκος ΑΝΑΠΛΩΤΗΣ, «Χάνα Αρεντ: Η διάκριση βίας-δύναμης», *Social Policy – Κοινωνική πολιτική - Κοινωνική θεωρία*, προσβάσιμο (22-4-2020) :
<http://socialpolicy.gr/2018/01/χάνα-άρεντ-η-διάκριση-βίας-δύναμης.html>
- Ειρήνη ΖΑΧΑΡΗ, *Η έννοια της δημοκρατίας στην πολιτική θεώρηση της Hannah Arendt*, Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Διατηρητακό ΠΜΣ Ελληνική Φιλοσοφία - Φιλοσοφία των Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ιωάννινα 2018, σελ. 82 σημ. 156, σελ. 83 σημ. 157, σελ. 94 σημ. 183 και 185, σελ. 95 σημ. 187, σελ. 112 (Βιβλιογραφία).
- Σπύρος ΜΑΚΡΗΣ, «Ο Αριστοτέλης στη σκέψη της Hannah Arendt. Από την κατασκευή στην πράξη», *Φιλοσοφείν*, 13, 2016, σελ. 267 σημ. 83.

4.11 «Φύσις - Κόσμος - Κοινωνία» Εισήγηση που έγινε στη Σύρο στις 19 Σεπτεμβρίου 1995, στο Επιμορφωτικό Σεμινάριο «Ιστορία του τοπίου και τοπικές Ιστορίες. Από το φυσικό περιβάλλον στο ιστορικό τοπίο», που οργάνωσαν το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Τυπώθηκε στον τόμο : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ-ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ-ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, *Κυκλάδες. Ιστορία του τοπίου και τοπικές ιστορίες. Από το φυσικό περιβάλλον στο ιστορικό τοπίο* (Επιμέλεια Λίνα Γ. ΜΕΝΔΩΝΗ / Νίκος ΜΑΡΓΑΡΗΣ) Αθήνα : Κέντρον Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας - Εθνικόν Ίδρυμα Ερευνών. Τμήμα Περιβάλλοντος Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 1998, σελ. 73-80.

Παραπομπή :

- Ιωάννης Δ. Παπασημάκης, *Ο Τίμαιος του Πλάτωνος στην Έξαήμερο του Μεγάλου Βασιλείου*, Αθήνα, 2021, σελ. 36 σημ. 37, σελ.102 σημ. 274, σελ. 104 σημ. 277, 278, 280.
- Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση κι διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 32 σημ. 43 και 44, σελ. 108 σημ. 240.

4.12 «Η πολιτική στη χώρα του Τίμαιου». Δημοσιεύεται ως Επίμετρο στη μετάφραση του δοκιμίου του J. DERRIDA, *Χώρα* (της οποίας έχω την επιστημονική επιμέλεια), Αθήνα, Εκδόσεις Ινστιτούτο του βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα, 2000, σελ. 79-172.

Αναφορά:

— L. BRISSON / F. PLIN, *Plato bibliography 2000-2001*.

Βλ. την ιστοσελίδα <http://www.aph.cnrs.fr/BiblPlat/Suppl2000-2001.pdf>

Παραπομπή γίνεται :

— Σωτηρία ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ-ΜΑΡΑ, *Οι πολιτικές αντιλήψεις των βυζαντινών διανοητών από το δέκατο ως το δέκατο τρίτο αιώνα μ.Χ.*, Αθήνα, 2002, σελ. 190, σημ. 11.

— Δημ. ΑΓΓΕΛΗΣ, *Αισθητική βυζαντινή. Η έννοια του κάλλους στον Μ. Βασίλειο*, Αθήνα 2004, σελ. 72 και σελ. 208 (Βιβλιογραφία).

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Ο Τίμαιος του Πλάτωνος στην Έξαήμερο του Μεγάλου Βασιλείου*, Αθήνα, 2021, σελ. 48, σημ. 77, σελ. 50 σημ. 86, σελ. 70 σημ. 169, 171, 172, 174, σελ. 101 σημ. 268.

— Ιωάννης Δ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΗΣ, *Η Θεολογία του Πλήθωνος. Σχέση κι διάσταση με τη σκέψη και το έργο των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας*, Αθήνα 2021, σελ. 109 σημ. 243.

4.13 «Le corps humain monstrueux comme allégorie du mauvais gouvernement : la politique et la barbe dans l'Acouthie de Spanos byzantine», στον τόμο: *L'Allégorie de l'Antiquité à la Renaissance. Études réunies par B. PEREZ-JEAN & P. EICHEL-LOJKINE*, Paris, Honoré Champion Éditeur, 2004, σελ. 437-471.

Βιβλιοκρισίες :

— Dorothea KULLMANN, στο περιοδικό *Zeitschrift für Romanische Philologie*, 123, σελ. 682-687.

— Hervé Thomas CAMPANGNE, στο περιοδικό *Renaissance and reformation / Renaissance et Réforme*, XXVIII, 2004, σελ. 119-121.

— Pierre DUROISIN, στο περιοδικό *Latomus. Revue d'études latines*, 66/3, 2007, σελ. 791-793.

Παραπομπή :

— Pierre SAUZEAU, *Et voilà pourquoi Philopoimen était difforme. Le "corps" de l'armée en Grèce et la structure fonctionnelle des peuples indo-européens*, στον τόμο : Marco V. GARCIA QUINTELLA, *Anthropology of the Indo-European World and Material Culture. Proceedings of the 5th International Colloquium of Anthropology of the Indo-European World and Comparative Mythology*, Budapest 2006, σελ. 269 και σελ. 273 (Βιβλιογραφία).

Stéphane LOJKINE, *Le modèle contre l'allégorie : la personnification au dix-huitième siècle*, *La Personnification du Moyen Âge au XVIIIe siècle*, dir. Mireille Demaules, Classiques Garnier, coll. Rencontres, 91, 2014, p. 359-373.

Προσβάσιμο : <https://utpictura18.univ-amu.fr/rubriques/diderot/modele-contre-lallegorie>

4.14 «La cité des frères : La polis parfaite de Platon et la Jérusalem du Christianisme», στον τόμο: A. BRESSON *et alii*, *Parenté et société dans le monde grec de l'Antiquité à l'Âge moderne (colloque international. Volos (Grèce) 19-20-21 juin 2003*, Bordeaux, Éditions Ausonius, 2006, sel. 237-269.

Το πλήρες κείμενο είναι προσβάσιμο και στο διαδίκτυο: [Parenté et société dans le monde grec - La cité des frères : La polis parfaite de Platon et la Jérusalem du christianisme - Ausonius Éditions \(openedition.org\)](http://www.openedition.org)

Αναφορές και παραπομπές:

- M.-F. BASLEZ, «La question des étrangers dans les cités grecques (V e -I er siècles). Immigration et partenariat économique», *Pallas. Revue d'études antiques*, 73-74, 2007, σελ. 230 σημ. 113 και σελ. 236 (Βιβλιογραφία) [Actes du colloque: *Économies et sociétés en Grèce classique et hellénistique*].
- M. PATERA, «Reflections on the Discourse of Fear in Greek Sources», Angelos CHANIOTIS & Pierre DUCREY (ed.), *Unveiling Emotions II. Emotions in Greece and Rome: Texts, Images, material Culture*, Stuttgart 2014, σελ. 121 σημ. 74 και σελ. 133 (Βιβλιογραφία).
- M.-F. BASLEZ, *Saint Paul artisan d'un monde chrétien*, Paris 2008, σελ. 23 σημ. 63.
- Γ. Χρ. ΣΤΕΙΡΗΣ, *Η παράδοση της Αναγέννησης. Βυζαντινή και Δυτική Φιλοσοφία στον 15ο αιώνα*, Αθήνα, 2016, σελ. 61, σημ. 146 και στην Βιβλιογραφία σελ. 222.
- G. STEIRIS, «Pletho Scholarios and Arabic Philosophy», στον τόμο D. SEARBY, *Never the Twain Small Meet ? Latins and Greeks learning from each other in Byzantium*, Berlin, N. York 2018, σελ. 311 σημ. 27.

4.15 «Autorité et obéissance: Le maître idéal de Xénophon face à son idéal de prince», στον τόμο: Michel NARCY & Alonso TORDESILLAS, *Xénophon et Socrate. Actes du colloque d'Aix-en-Provence (6-9 novembre 2003) suivis de Les écrits socratiques de Xénophon. Supplément bibliographique (1984-2008)* par Louis-André DORION, Paris, Librairie philosophique J. Vrin, 2008, σελ. 205-234.

Βιβλιοκρισίες του τόμου με αναφορά και στη δική μου συμβολή :

- David M. JOHNSON, στο Bryn Mawr Classical Review 2009.03.20, προσβάσιμο στην ιστοσελίδα : <http://bmcr.brynmawr.edu/2009/2009-03-20.html>
- V. GRAY, στο περιοδικό *Polis. The Journal for Ancient Greek Political Thought*, 26.2, 2009, σελ. 391-394.
- G. DANZIG, στο περιοδικό *The Classical Review*, 60, 2010, σελ. 40-42.
- C. NATALI, στο περιοδικό *International Journal of the Platonic Tradition*, 3, 2009, 165-167.
- C. MURGIER, στο περιοδικό *Les Études Philosophiques*, 95, 2010, σελ. 605 επ., προσβάσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.cairn.info/revue-les-etudes-philosophiques-2010-4-page-605.htm>
- Yvon LAFRANCE, στο περιοδικό *Revue de métaphysique et de morale*, 69, 2011, σελ. 87-90, προσβάσιμο στην ιστοσελίδα : <http://www.cairn.info/revue-de-metaphysique-et-de-morale-2011-1-page-77.htm>
- Pierre PONTIER, στο περιοδικό *Revue des Études Grecques*, 123, 2010, σελ. 918-920.
- Christopher C.W. TAYLOR, Plato and Socrates, στο περιοδικό *Phronesis*, 55.1, 2010, σελ. 122.

Αναφορές :

- Bibliographie complète de Xénophon d'Athènes, préparée par Louis L'ALLIER et Renée VENNE, προσιτή στην ιστοσελίδα : http://www3.sympatico.ca/lallier.louis/Bibliographie/Bibliographie_complete_xenophon.pdf
- Αναφορά των θέσεών μου και στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαιδεία *CPEDIA The automated encyclopedia*, στο λήμμα «Cyropaedia», στην διεύθυνση : <http://cpedia.com/search?q=Cyropaedia&d=Movie%20Prop%20Spartan>

– *Xénophon, Mémoires, texte établi par M. BANDINI, traduction et commentaire par L.-A. DORION*, t. II. 1ère partie, Paris, 2011, p. xxv (Bibliographie) et t. II. 2ème partie, p. xvii.

Παραπομπές :

– Giovanna DAVERIO ROCCHI, Socrates' Homonoia and Xenophon («Memorabilia» 4.4.15-16), στο περιοδικό *Rivista di diritto ellenico*, 1, 2011, σελ. 142 σημ. 48, σελ. 150 σημ. 82 και σελ. 156 (βιβλιογραφία). Η μελέτη είναι προσβάσιμη και στην ιστοσελίδα :

http://www.rivistadirittoellenico.it/2011/articoli/Daverio_Rocchi.html

– Melina TAMIOLAKI, Virtue and Leadership in Xenophon: ideal leaders or ideal Losers, στον τόμο : Fiona HOBDEN & Christopher TUPLIN (ed.), *Xenophon : Ethical Principles and Historical Enquiry*, Leiden 2012, Mnemosyne Supplements, σελ. 581 σημ. 65 και 588 (Βιβλιογραφία).

– Ioannis D. MICHALOPOULOS, Le dieu, le souverain et le poète : Callimaque et la philosophie politique, στον τόμο: C. CUSSET *et alii* (ed.), *Mythe et pouvoir à l'époque hellénistique*, Leuven 2012, Hellenistica Groningana 18, σελ. 391 και σημ. 51.

– Agnese GAILE-IRBE, *Réformer la tyrannie : étude du Hiéron de Xénophon*, tomes I-II, Thèse Université de Strasbourg, Strasbourg 2011, σελ. 407 (Βιβλιογραφία).

– Giovanna DAVERIO ROCCHI, Virtù spartane: *andreia kai homonoia*, στον τόμο *La cultura a Sparta nel età classica. Aristonothos = Atti del seminario di Studi Università statale di Milano*, 8, 2013, σελ. 22 σημ. 26 και σελ. 29 (Βιβλιογραφία).

– Giuseppe MAZZARA, Platone – Il motto di Delfi dell'Alcibiade I tra enfatizzazioni e ritrattazioni di Socratici? στο περιοδικό *Peitho. Examina antiqua*, 5, 2014, σελ. 29 σημ. 17 και σελ. 40 (Βιβλιογραφία).

– Λουκία ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ, Η ιδιωτική ζωή των τυράννων. Μια παράξενη διέξοδος στο αδιέξοδο στον *Ιέρωνα* του Ξενοφώντα, στον τόμο *Ιδιωτικός βίος και δημόσιος λόγος στην Αρχαιότητα και στον Διαφωτισμό. Μελέτες αφιερωμένες στην Ιωάννα Γιατρομανωλάκη*, Ηράκλειο 2014, Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, σελ. 85, σημ. 22 και σελ. 517 (Βιβλιογραφία).

– Χλόη ΜΠΑΛΛΑ, Δημόσιος ρήτορας ή ιδιωτικός συνομιλητής; Η στόχευση της πλατωνικής διαλεκτικής, στον τόμο *Ιδιωτικός βίος και δημόσιος λόγος στην Αρχαιότητα και στον Διαφωτισμό. Μελέτες αφιερωμένες στην Ιωάννα Γιατρομανωλάκη*, Ηράκλειο 2014, Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, σελ. 517 (Βιβλιογραφία).

– Marc MERCADE SERRA, *La concepció filosòfica de la vida domèstica, fonamentació històrica en la filosofia grega*, Tesi doctoral, Universitat de les Illes Balears, 2018, σελ. 45, και σελ. 148 σημ. 31.

Προσβάσιμη :

http://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/148925/Mercade%20Serra_Marc_TESIS%20DEF.pdf?sequence=1&isAllowed=y

– Matthieu LABADIE, *Xénophon et la divination*, Thèse présentée à la Faculté des études supérieures et postdoctorales en vue de l'obtention du grade de Philosophiae Doctor (Ph. D.) en histoire en cotutelle avec l'Université de Caen Basse-Normandie, 2014, sel. 90 σημ. 53, 55, σελ. 105 σημ. 113, σελ. 121 σημ. 162, 163, σελ. 135 σημ. 212, σελ. 138 σημ. 217, σελ. 158 σημ. 23 και σελ. 331 (Βιβλιογραφία).

– Ennio BIONDI, *Ciro pastore nella Ciropedia senofontea: I significati di un'immagine, Mediterraneo antico*, 17, 2014, σελ. 609 σημ. 12, 615 σημ. 36, 38, 42, σελ. 617 σημ. 56, σελ. 623 σημ. 99 & 103.

– Juan Antonio LOPEZ FERREZ, Annotaciones sobre el Lexiko de la Educacion en Jenofonte, *Revista de Estudios Clásicos*, 47, 2019, σελ. 57 σημ. 3 και σελ. 188 (Βιβλιογραφία).

– Marie-Pierre NOËL, *Cyrus, bon roi et bon pasteur selon Xénophon (Cyropédie VIII, 2, 13-25)*, In: *Troïka. Parcours*, Besançon 2012, σελ. 192 σημ. 3.

– Giovanna DAVERIO ROCCHI, Xenophon's portrayal of Sparta in the *Hellenica*, the *Lakedaimonion Politeia* and the *Agesilaos*, στον τόμο Anton POWELL & Nicolas RICHER, *Xenophon and Sparta*, Swansea, 2020, σελ. 121 σημ. 27, και σελ. 126 (Βιβλιογραφία).

— Ηλίας ΙΩΑΝΝΟΥ, *Οι τρόποι έκφρασης των χαρακτηριστικών του ιδανικού ηγεμόνος στο έργο του Ξενοφώντος*, Διδακτορική διατριβή. Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2014, σελ. 59 σημ. 108, σελ.92 σημ.106, σελ. 96 σημ. 170.

4.16 «Pythagore selon le jugement du bâtisseur et la cité juste», στον τόμο: *Platon et les Pythagoriciens. Hiérarchie des savoir et des pratiques: Musique-Science-Politique*, sous la direction de Jean-Luc PERRILLIE, Bruxelles, Éditions Ousia, 2008, σελ. 59-92 [Cahiers de philosophie ancienne 20].

Βιβλιοκρισία του τόμου με εκτενή παρουσίαση της συμβολής μου :

▪ Claudia MAGGI, « Bulletin platonicien IX », *Études platoniciennes VII*, 2010, σελ. 231-238 (για την συμβολή μου: σελ. 233-234).

Προσβάσιμη και στην ιστοσελίδα : <http://www.etudesplatoniciennes.eu/pdf/BP9.pdf>

▪ Jean BOREL, *Revue de Théologie et de Philosophie*, 140, 2008, σελ. 371-372.

Αναφορές :

▪ *Plato Bibliography 2008-2009* by Luc BRISSON, with the assistance of Michael CHASE and Frédéric PLIN, στην ιστοσελίδα : <http://www.platosociety.org/bibliografia/pdf/Platon2008-2009.pdf>. Επίσης, και ως παράρτημα στον τόμο *Études platoniciennes*, VI, 2009, σελ. 253-300 (η αναφορά στην σελ. 285).

4.17 «Nature et pouvoir selon les Pères de l'Église orthodoxe», στον τόμο : ...Звучат лишь писмена. Акентъев Игор Павлович Медведев : *Историк и традиция. (...) Сборник статей к 70-летию члена-корреспондента Р.А.И. И.П.Медведева*. РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ НАУК САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ. *Вспомогательные исторические дисциплины*, XXX, С.-Петербург 2007 = RUSSIAN ACADEMY OF SCIENCES. St.-Petersbourg Branch. *Auxiliary Historical Disciplines*, XXX, St. Peterbourg 2007, σελ. 120-135 [=Σύμμεικτα προς τιμήν του Καθηγητή Igor P. Medvedev, για την 70ή επέτειο των γενεθλίων του].

4.18 «Le prince ascétique de Xénophon et la politique de Hannah Arendt» στον τόμο: *Les Dialectiques de l'ascèse. Études réunies par Brigitte PEREZ-JEAN avec la collaboration de Michel FOURCADE, Pierre-Yves KIRSCHLEGER et Sabine LUCIANI*, aux Éditions Classiques Garnier (Παρίσι, 2011), σελ. 85-125.-

Βιβλιοκρισία :

▪ Matthieu Cassin στο *Bryn Mawr Classical Review* : <http://bmcr.brynmawr.edu/2012/2012-08-60.html>

▪ Camille Gerzguet, στο *Vita latina*, 187-188, 2013, σελ.368-370. Επίσης προσβάσιμο: https://www.persee.fr/doc/vita_0042-7306_2013_num_187_1_1782

4.19 «Η πολιτική δεν είναι πλέον αυτό που ήταν: Η Hannah Arendt απέναντι στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη», στον τόμο : Γ. ΦΑΡΑΚΛΑΣ & Π. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ, *Η πολιτική της πράξης. Ένας οδηγός για την σκέψη της Άρεντ*, Αθήνα, 2022, σελ. 213-268

4.20 «Politics and Cultures in the Thought of Hannah Arendt», στο περιοδικό *Czech and Slovak Journal of Humanities. Philosophica*, τεύχος 1/2018, σελ. 63-78.

4.21 Hannah Arendt. Ο νόμος της γης και η λησμονημένη παράδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2021 [Σειρά «Φιλοσοφικοί δρόμοι», ISBN 978-960-221-925-6].

Βιβλιοπαρουσίαση :

—Γκόλφω ΜΑΓΓΙΝΗ, *Τα Νέα*, ένθετο *Βιβλιοδρόμο*, «Αφιέρωμα στη Χάνα Άρεντ», 30 Δεκεμβρίου 2021, σελ.1-2.

—Ζαχαρίας ΚΑΡΑΤΕΡΑΚΗΣ, «Παράδεισός μας είναι οι άλλοι» *Πατρίς. Καθημερινή πρωινή εφημερίδα* [Ηράκλειο Κρήτης], 14 Φεβρουαρίου 2022, προσβάσιμο : <https://www.patris.gr/2022/02/14/o-paradeisos-mas-einai-oi-alloi/>

—Κατερίνα ΚΑΡΟΥΝΙΑ, «Η πολιτική μιας άλλης παράδοσης», *the books journal. Το περιοδικό των βιβλίων*, τεύχος 131, Ιούνιος 2022, σελ. 54-55.

4.22 «Άνθρωποι και υπάνθρωποι ή “να πεθάνει το κτήνος”», στον τόμο Β. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ-ΚΥΡΙΑΝΙΔΟΥ (επιμ.), *Άνθρωποι και υπάνθρωποι. Δέκα και ένα δοκίμια για τον ρατσισμό*, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη, 2021, ISBN 978-618-204-129-1.

Βιβλιοπαρουσίαση:

Ζ. ΚΑΡΑΤΕΡΑΚΗΣ, Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε: Ανατέμνοντας το ρατσισμό, *Πατρίς. Καθημερινή πρωινή εφημερίδα* [Ηράκλειο Κρήτης], 18 Απριλίου 2022.

Προσβάσιμο: https://www.patris.gr/2022/04/18/etsi-einai-an-etsi-nomizete-anatemnontas-ton-ratsismo/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=etsi-einai-an-etsi-nomizete-anatemnontas-ton-ratsismo&fbclid=IwAR3rffxyJRcOtOOLEcs5-dBsZ3oS99-XSucv2ESKUiBDDq0dBwYAecmWKfyY.

4.23 Εισαγωγή, στον τόμο Βάνα ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ-ΚΥΡΙΑΝΙΔΟΥ και Κωνσταντίνος ΗΡΟΔΟΤΟΥ (επιστημονική επιμέλεια), *Οι Εβραίοι στον κόσμο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και της Επανάστασης του 1821*, Αθήνα, Εκδόσεις Καπόν, 2022, σελ. 7-15.

4.24. Εισαγωγικά, στον τόμο Βάνα ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ-ΚΥΡΙΑΝΙΔΟΥ (επιστ. επιμέλεια), *Οι πολλαπλές εκφάνσεις του αντι-εβραϊσμού*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022, σελ. 11-54.

Βιβλιοπαρουσίαση του τόμου συνολικά :

Νικόλας ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ, *The booksjournal*, 28 Ιανουαρίου 2023, στην ιστοσελίδα : https://booksjournal.gr/kritikes/istoria/4203-o-anti-evraismos-os-istoria-politiki-kai-skepsi?fbclid=IwAR09jzCF84RhvPTuK_1B48BHgQORXJY6UGJ96aM0dLM6fJ8C0rhZrpmI50Y#.Y9UMYEtiTtk.facebook

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΤ’ ΑΝΑΘΕΣΙΝ

5.1. Η Επιτροπή Ερευνών του Ιονίου Πανεπιστημίου ενέκρινε την ερευνητική μου πρόταση «ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ» (αρ. πρωτ. 360/12-11-1993).

Έχοντας στο παρελθόν προσανατολίσει τις έρευνές μου στη μελέτη της πολιτικής φιλοσοφίας του Πλάτωνα και κυρίως στην ανάλυση της έννοιας του βασιλέα - φιλοσόφου, σκέφθηκα να ερευνήσω το στοχασμό ενός φιλοσόφου που ιστορικά άσκησε εξουσία ως μονάρχης. Αντικείμενο της έρευνας είναι η πολιτική σκέψη του αυτοκράτορα Μάρκου Αυρηλίου Αντωνίνου, που έζησε κατά το δεύτερο μισό του

Β' μ. Χ. αι., εποχής αναβίωσης πολλών φιλοσοφικών ρευμάτων. Η έρευνα εστιάζεται στις οντολογικές και τις ηθικές του απόψεις, όπως διατυπώνονται στο σύγγραμμά του *Tà eis éautón*, και σε μικρότερο βαθμό και στις επιστολές του. Η πολιτική του σκέψη διερευνάται αφ' ενός υπό το πρίσμα συγχρόνων θεωρήσεων (H. Arendt, I. Berlin, K. Καστοριάδη, P. Ricœur, R. Rorty, L. Strauss κ. ά.), αφ' ετέρου σε σχέση με τη νομοθετική δραστηριότητα του Μ. Α., όπου αναζητείται η αντιστοιχία μεταξύ θεωρίας και πράξης (εφαρμογής), με άλλα λόγια μεταξύ του στοχασμού του φιλοσόφου και των πολιτικών αποφάσεων του μονάρχη.

5.2. Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας ενέκρινε την ερευνητική πρόταση «Ο ρατσισμός κατά την ελληνιστική και την πρώιμη χριστιανική γραμματεία (3ος π.Χ. - 4ος μ.Χ. αι.)» και με όρισε επιστημονική υπεύθυνη. Συμμετέχουν ο τότε Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας κ. Γεώργιος ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ, οι φοιτητές κ.κ. Αικ. ΚΑΡΟΥΝΙΑ και Σπ. ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ. Συνεργάζεται και η κυρία Brigitte PEREZ-JEAN, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Paul-Valéry Montpellier III. Κατά την πρώτη φάση το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι έρευνες εστιάζονται στην συγκέντρωση πηγών της ελληνιστικής γραμματείας καθώς και εκείνης της πρώιμης χριστιανικής εποχής με στόχο την διερεύνηση και την μελέτη των χωρίων που αναφέρονται στην ετερότητα.

Συγκεκριμένα, μέσω της ταξινόμησης των στερεοτυπικών χαρακτηριστικών που δομούν την εικόνα του Άλλου θα επιχειρηθεί η ανακάλυψη των θυματοποιητικών μηχανισμών, με στόχο την περιθωριοποίηση και τον αποκλεισμό ανεπιθύμητων ομάδων. Μας ενδιαφέρει η παράλληλη μελέτη των δύο περιόδων στο μέτρο που μπορεί να καταδείξει τις συνέχειες και τις ρήξεις των σχετικών φαντασιακών σημασιών. Κυρίως η έρευνα στοχεύει στην παρακολούθηση των σταθερών στερεοτυπικών στοιχείων τα οποία μπορούν να καταστούν σαφή μέσα από την θεώρηση επιφαινομένων –για κοινωνικούς, πολιτικούς, και θρησκευτικούς λόγους– μεταλλάξεων. Στη βάση αυτού του τρόπου διερεύνησης, θα προκύψει και η διασαφήνιση των νοηματικών αποχρώσεων των σημασιακών μεταβολών.

6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΩΝ

6.1. «Γλώσσα και πραγματικότητα στην Ελληνική Φιλοσοφία» (Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία) Αθήνα 1985),

6.2. «Διαλεκτική» ((Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία) Αθήνα 1986,

6.3. «Περί της Δικαιοσύνης» ((Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία, Αθήνα 1987),

6.4. «Ιωνική Φιλοσοφία» (Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία, Πυθαγόρειο Σάμου 1988),

6.5. «Ιδεολογία» ((Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία, Αθήνα 1989),

6.6. «Ο Μυστράς και η βυζαντινή Πελοπόννησος» (Μυστράς 1991, με ανακοίνωση που απετέλεσε τη βάση της δημοσίευσής μου αρ. 4.5),

6.7. «Β' Πανελλήνιο Συμπόσιο Γενεαλογικής και Εραλδικής Επιστήμης» (Αθήνα 1992, με ανακοίνωση, βλ. τη δημοσίευση αρ. 4.6),

6.8. «Διεθνές επιστημονικό Συμπόσιο Κέα-Κύθνος : Ιστορικές και αρχαιολογικές έρευνες» (Κέα-Κύθνος 1994, με ανακοίνωση, βλ. τη δημοσίευση αρ. 4.8).

6.9. «Ο πλατωνικός “Τίμαιος”. Ένα φιλοσοφικό συμπόσιο» (Ρέθυμνο 1994, με ανακοίνωση, βλ. παραπάνω αρ. 4.9).

6.10. Ορίσθηκα μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Διεθνούς Συνεδρίου «Νεοπλατωνισμός και Μεσαιωνική Φιλοσοφία» που οργάνωσε τον Οκτώβριο του 1995 στην Κέρκυρα η Société Internationale de Philosophie Médiévale (Louvain-la-Neuve, Βέλγιο), με τη συνεργασία του Ιονίου Πανεπιστημίου.

6.11. «L'allégorie de l'Antiquité à la Renaissance», Université Paul-Valéry Montpellier III (Ιανουάριος 2001), όπου παρουσίασα ανακοίνωση με θέμα «De la monstruosité du corps humain au corps politique désordonné : Le portrait de Spanos comme allégorie du mauvais gouvernement» (βλ. τη δημοσίευση 5.1).

▪ Ήδη πριν την εκτύπωσή της, έγινε παραπομπή στην ανακοίνωσή μου: P. EICHEL-LOJKINE, *Excentricité et Humanisme. Parodie, derision et détournement des codes à la Renaissance*, Genève 2002, σελ. 70, σημ. 40.

6.12. «Διαστάσεις του υπερφυσικού». Βόλος. Επιστημονική διημερίδα που οργάνωσε το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Μάρτιος 2001 με τίτλο ανακοίνωσης: «Το “ὕπερ φύσιν” και το “παρὰ φύσιν” ως άξονες σημασιοδότησης των σχέσεων εξουσίας».

Ιστοσελίδα : <http://www.ha.uth.gr/gr/department/abstracts.rtf>

6.13. «Journée à la mémoire de Marie-Claude Cayla», Montpellier, Université Paul-Valéry Montpellier III, Département de Grec moderne, Σεπτέμβριος 2002. Θέμα της ανακοίνωσής μου: «Nature et rouvoir dans l’Idéologie politique byzantine».

6.14. «Συγγένεια, φύλο και κοινωνικό φύλο στον ελληνικό κόσμο από την Αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή». Διεθνές συμπόσιο (συνδιοργάνωση: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Université Michel de Montaigne Bordeaux III, Université Paul-Valéry Montpellier III και Université de Nantes), Βόλος, Ιούνιος 2003, ως μέλος της οργανωτικής επιτροπής. Θέμα της ανακοίνωσής μου: «La cité des frères: La république de Platon et la Jérusalem du christianisme» (βλ. τη δημοσίευση 5.2).

Βλ. σχετικά τις ιστοσελίδες:

<http://www.ha.uth.gr/gr/syggeneia/fr/programme.shtml> όπως και <http://ausonius.u-bordeaux3.fr/volosweb/>

6.15. «Xénophon et Socrate», Université d’Aix-Marseille 1, Aix-en-Provence, Νοέμβριος 2003, με τίτλο ανακοίνωσης: «Autorité et obéissance. Le maître idéal de Xénophon face à son idéal de prince» (βλ. τη δημοσίευση 5.3).

Ιστοσελίδα: http://upr_76.vjf.cnrs.fr/Colloques/Colloque_X%8Enophon.html

6.16. «Α’ Συνέδριο Εταιρείας Πολιτικού Πολιτισμού», Πάτρα 3 και 4 Ιουνίου 2005. Τίτλος της ανακοίνωσής μου «Η πόλις-κράτος ως άξονας αναφοράς του φιλοσοφικού στοχασμού».

6.17. «Platon et les pythagoriciens», Montpellier, Université Paul-Valéry Montpellier III, Département de Philosophie, Οκτώβριος 2006. Θέμα της ανακοίνωσής μου : «Pythagore, Platon et la question de la politique» (βλ. Τη δημοσίευση 5.4).

Ιστοσελίδα ::

http://pedagogie.ac-montpellier.fr/Disciplines/philosophie/actu/Platon_Pythagore.pdf

6.18. «Dialectiques de l’ascèse», Montpellier. Συνδιοργανωτές: Université Paul-Valéry Montpellier III, Centre de recherches interdisciplinaires en sciences humaines et sociales, και Université Stendhal Grenoble III, Νοέμβριος 2009. Οι οργανωτές με ονόμασαν μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής (Comité scientifique). Θέμα της ανακοίνωσής μου: «Questions d’ascèse : le corps de l’ambitieux chez Xénophon et la notion de la politique selon Hannah Arendt». Η συμβολή μου εκδόθηκε με τα πρακτικά, από τον οίκο Classiques Garnier (βλ. προηγουμένως 5.6).

Βλ. σχετικά τις ιστοσελίδες :

— http://recherche.univmontp3.fr/crises/index.php?option=com_content&task=view&id=429&Itemid=1

— http://recherche.univ-montp3.fr/crises/index.php?option=com_jcalpro&Itemid=187&extmode=view&extid=28

— <http://w3.u-grenoble3.fr/rare/spip/spip.php?article74>

7.19 Ονομάσθηκα μέλος της επιστημονικής επιτροπής του συμποσίου «Maxime de Tyr entre Rhétorique et Philosophie au IIe siècle de notre ère» (Université Paul-Valéry Montpellier III, 25 & 26 Novembre 2013).

Ιστοσελίδα ::

<http://crises.upv.univ-montp3.fr/activites/colloques/colloques-et-journees-detudes-2013-2014/maxime-de-tyr-entre-rhetorique-et-philosophie-au-ii-e-siecle-de-notre-ere/>

6.19. Παγκόσμια ημέρα Βιοηθικής 2017: Ισότητα, Δικαιοσύνη και Ισονομία. Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, 19 Οκτωβρίου 2017. Θέμα της παρέμβασής μου: «Ολοκληρωτισμός, Ευγονική και Ολοκαύτωμα».

6.20. Παγκόσμια ημέρα Βιοηθικής 2018: Solidarity and cooperation. Αίθουσα τελετών Πανεπιστημίου Αθηνών, 19 Οκτωβρίου 2018. Θέμα της παρέμβασης μου : «Η αλληλεγγύη στην Hannah Arendt: Μια απρόσμενη συνάντηση της Πολιτικής θεωρίας με την Βιοηθική».

6.21. «Αντισημιτισμός, Ολοκαύτωμα και Φιλοσοφική σκέψη». Οργανωτής το «Εργαστήριο Πολιτικής Φιλοσοφίας: : Από την πράξη στη θεωρία», 27-29 Νοεμβρίου 2019.

Βλ. σχετικά : <http://erophi.philosophy.uoa.gr/episthmoniko-symposio-2019.html>

Καθώς και στην *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, τόμος 37, τεύχος 109, Ιανουάριος 2020, σελ. 67-69.

6.22. « La démocratie grecque en héritage » / « Η ελληνική δημοκρατία ως κληρονομιά », διαδικτυακή Table ronde που οργανώσαν η Γαλλική πρεσβεία, το Γαλλικό Ινστιτούτο και η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή. Συντόνιζε η καθηγήτρια Véronique Chankovski, Διευθύντρια της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής. Συμμετείχαν οι Patric Boucheron (Collège de France), Paulin Ismard (Université d'Aix-Marseille), Γεώργιος Φαράκλας (Πάντειο Πανεπιστήμιο) και η υπογράφουσα.

Ιστοσελίδες : <https://www.ifg.gr/fr/events/table-ronde-la-democratie-grecque-en-heritage/> καθώς και <https://www.ifg.gr/events/strongyli-trapeza-i-elliniki-dimokratia-os-klironomia/>

Μαγνητοσκόπηση : <https://www.efg.gr/index.php/fr/newsletter> .

Βλ. και την εφημερίδα *Έθνος* :

https://www.ethnos.gr/ellada/151506_epanastasi-1821-i-elliniki-dimokratia-os-klironomia

Καθώς και: <https://www.blod.gr/lectures/elliniki-dimokratia-os-klironomia-fr/>

6.23. «La laideur : du corps physique au corps politique», διεθνές και διεπιστημονικό συμπόσιο που οργανώνει, υπό την διεύθυνσή μου, το Εργαστήριο Πολιτικής Φιλοσοφίας: από την πράξη στη θεωρία, σε συνεργασία με το Σουηδικό Ινστιτούτο Αθηνών, το Université de Paris 1 Panthéon-Sorbonne, το Université Bretagne-Sud και το Université Paul-Valéry Montpellier III. Χρόνος σύγκλησης : Σεπτέμβριος 2023.

7. «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ : ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ»

Η Συνέλευση του Τμήματος και η Σύγκλητος έκαναν δεκτή την σχετική εισήγησή μου και προέβησαν στην ίδρυση «Εργαστηρίου Πολιτικής Φιλοσοφίας : Από την πράξη στη Θεωρία» (ΦΕΚ ίδρυσης 2182 τεύχος Β' 12 Ιουνίου 2018 στο οποίο εξελέγηνη Διευθύντρια με τριετή θητεία (ΦΕΚ διαπιστωτικής πράξης 473/22-8-2018, τ. Υ.Ο.Δ.Δ., σελ. 2196).

Ιστοσελίδα : <http://erophi.philosophy.uoa.gr/to-epofi.html>

8. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

8.1. Οργάνωση Ημερίδας «Ιστορική μνήμη και Ολοκαύτωμα» στην Aula της Φιλοσοφικής Σχολής. Ομιλήτρια η κυρία Β. Ιακώβου Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου, που ανέλυσε την ταινία «Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΣΑΟΥΛ» του Λάζλο Νέμες». Ακολούθησε καλλιτεχνικό δρώμενο εμπνευσμένο από το θέμα της ταινίας (29 Ιανουαρίου 2019).

Βλ. σχετικά :

<http://erophi.philosophy.uoa.gr/loipes-drasesis/istorikh-mnhmh-kai-olokaytwma.html> .

8.2. Οργάνωση Ημερίδας στο Σπίτι της Κύπρου, με θέμα «ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ» σε συνεργασία με την Μορφωτική Ακόλουθο της Κυπριακής Δημοκρατίας (Ομιλητές : Πέρσα Ζέρη, Κωνσταντίνος Ηροδότου, Περικλής Κοροβέσης, Φερενίκη Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Πέτρος Τασόπουλος, Δημήτρης Ψυχογιός (13 Μαΐου 2019).

8.3. Επιστημονικό συμπόσιο «ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ, ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ», με συμμετοχή πολλών συναδέλφων με διεπιστημονικές προσεγγίσεις (27-29 Νοεμβρίου 2019).

Βλ. σχετικά : <http://erophi.philosophy.uoa.gr/episthmoniko-symposio-2019.html>

Το πρόγραμμα ανακοινώσεων:

<http://epophi.philosophy.uoa.gr/fileadmin/epophi.ppp.uoa.gr/uploads/TELIKOPROGRAMMA2.pdf>

Περίληψεις :

<http://epophi.philosophy.uoa.gr/fileadmin/epophi.ppp.uoa.gr/uploads/Perilipseis.pdf>

Εκδίδεται συλλογικός τόμος με συμβολές που στηρίζεται σε επιλεγμένες ανακοινώσεις. Τίτλος: *Οι πολλαπλές εκφάνσεις του αντιεβραϊσμού* (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, υπό εκτύπωση).

8.4. Έκδοση συλλογικού τόμου *Άνθρωποι και υπάνθρωποι: Δέκα και ένα δοκίμια για τον ρατσισμό*, στις Εκδόσεις Επίκεντρο. Αποτελεί συλλογή μεταφράσεων επιλεγμένων δοκιμίων των P.A. Taguieff, Fl. Baroncelli, B.H. Isaac, H. S. Chamberlain, Fr. Galton, E. Voegelin, H. Arendt, R.R. Sundstrom, M. Bessone, Sh. Winnbust. Προηγείται δικό μου δοκίμιο με τίτλο «*Άνθρωποι και υπάνθρωποι ή “να πεθάνει το κτήνος”*» (βλ. ανωτέρω 4.22).

8.5. Προγραμματίστηκε έκδοση νέου συλλογικού τόμου, με διεθνή συμμετοχή και μόνο πρωτότυπα δοκίμια, με θέμα *Βιοπολιτική κι Τεχνολογία*.

8.6. Ερευνητικό πρόγραμμα «Οι Εβραίοι στον κόσμο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, του αντι-Διαφωτισμού και της Επανάστασης», σε εξέλιξη, υπό την διεύθυνσή μου. Ερευνητική ομάδα: ο κ. Κωνσταντίνος ΗΡΟΔΟΤΟΥ, η κυρία Αικ. ΚΑΡΟΥΝΙΑ και ο κ. Φώτης ΣΤΑΜΟΣ. Βλ. σχετικά στο *Άλεφ. Τριμηνιαία έκδοση της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών*, 80, Φεβρουάριος-Μάρτιος 2021, σελ. 8-10. Χορηγοί του προγράμματος : Το Ίδρυμα Παιδείας και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού Νίκου και Λυντίας Τρίκα καθώς και το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο.

8.7. Οργάνωση διεθνούς και διεπιστημονικού συμποσίου με θέμα «*La laideur : du corps physique au corps politique*», σε συνεργασία με το Σουηδικό Ινστιτούτο Αθηνών, το Université de Paris 1 Panthéon-Sorbonne, το Université Bretagne-Sud και το Université Paul-Valéry Montpellier III. Προγραμματίζεται για το χρονικό διάστημα 21-24 Σεπτεμβρίου 2022.

8.8. Συνδιοργάνωση διημερίδας, από κοινού με την Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και την Οργάνωση Mémorial de la Shoah, με θέμα «*The Holocaust and mass atrocity: comparing to single out*», Φιλοσοφική Σχολή, 8 και 9 Δεκεμβρίου 2021.

9. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

— Είμαι μέλος της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας από το 1981.

— της Ένωσης Καθηγητών για την προαγωγή της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, από το 1986.

— Ιδρυτικό μέλος του Κέντρου Φιλοσοφίας του Δικαίου, από το 1987.

— της Διεθνούς Εταιρείας Ελληνικής Φιλοσοφίας, από το 1988.

— Ιδρυτικό μέλος της International Plato Society, από το 1989.

—της Εταιρείας Ρωμαϊκών Σπουδών, από το 1992.

—της Association pour l'Étude de la Littérature Aprocryphe chrétienne (Λωζάννη και Παρίσι) από το 1994.

—της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων, από το 2003.

—του Centre d'études sur la pensée antique kairos kai logos (Aix-en-Provence) από το 2003.

—της Ελληνικής Εταιρείας Ηθικής, από το 2008.

▪ Μέλος της επιστημονικής επιτροπής έκδοσης του ηλεκτρονικού Περιοδικού Φιλοσοφίας «*Ηθική*» (Ελληνική Εταιρεία Ηθικής). Βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα :

<http://www.ethics.gr/content.php?category=16>

▪ Μέλος της επιστημονικής επιτροπής του ηλεκτρονικού περιοδικού «Φιλοσοφείν» (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής).

Βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα : http://philosophein.web.auth.gr/Scientific_Committee.html

▪ Ο Τομέας Φιλοσοφίας με πρότεινε και συνεισέφερα στην μορφωτική εκπομπή για τον Σωκράτη «Афи-нская школа - Сократ» [«Αθηναϊκή σχολή - Ο Σωκράτης»], στον ρωσικό τηλεοπτικό σταθμό Telekanal Kultura (Αγία Πετρούπολη), η οποία μεταδόθηκε στις 19 Μαΐου 2009.

—Βλ. σχετικά την δημοσιογραφική περιγραφή στις ιστοσελίδες :

<http://www.tvkultura.ru/news.html?id=330816> όπως και

http://arcan7.ru/zarisovki/zarisovki_20_3_01.html

αλλά και http://arcan7.ru/sbornik/sbornik_08_3_1.html

—Ολόκληρη η εκπομπή αναπαράγεται στις ιστοσελίδες: <http://kiwi.kz/watch/o0jixb3onvay> καθώς και

http://maphilosophie.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=1

—Τέλος και από το ρωσικό You Tube :

<http://rutube.ru/tracks/2383257.html?v=43dbb9024803337b9e50ca23e3d005d1>

▪ Από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών προσκλήθηκα τον Μάρτιο του 2008 και τον Μάρτιο του 2009 ως εξετάστρια στους διαγωνισμούς χορήγησης μεταπτυχιακών υποτροφιών εσωτερικού και εξωτερικού.

▪ Από το 2010 μέλος του Editorial Bord του νεοσύστατου περιοδικού *The Chinese Journal of Classical Studies* (Διευθυντής ο Καθηγητής Liu XIAOFENG, Renmin University of China).

Το περιοδικό είναι προσβάσιμο στην σελίδα :

http://akademeia.vip126.kaiyele.net/text/Gudianyanjiu_2010_1.pdf καθώς και στην ιστοσελίδα

http://www.dioskoroi.com/gudianyanjiu/issues/2010_vol_1.pdf

▪ Από το 2014 είμαι αξιολογήτρια του IRISH RESEARCH COUNCIL (Ballsbridge, Δουβλίνο) <http://research.ie> στο γνωστικό αντικείμενο «Πολιτική Φιλοσοφία».

▪ Το επιστημονικό περιοδικό *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών* (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας) μου έχει κατ' επανάληψιν ζητήσει να αξιολογήσω προτάσεις μελετών προς δημοσίευση σε θέματα της ειδικότητάς μου.

▪ Ορίσθηκα Αναπληρώτρια Διευθύντρια και μέλος της Ειδικής Διδρυματικής Επιτροπής του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) Ζώα: «Ηθική, Δίκαιο, Ευζωία», το οποίο συνδιοργανώνεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ και το Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ με την υποστήριξη του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ και των Επιστημονικών Ινστιτούτων The Animals and Society Institute (ASI) και Humane Society Institute for Science and Policy της Επιστημονικής Εταιρείας The Humane Society of the United States (HSUS)

10. ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

▪ Τον Μάρτιο του 1990, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών και του Μουσείου Διονυσίου Σολωμού, έδωσα διάλεξη στην Κέρκυρα με θέμα «Η πολιτική στη σκέψη του Ηρακλείου».

▪ Με πρωτοβουλία της Ιονίου Εταιρείας Ιστορικών Μελετών, έδωσα διάλεξη στην Κέρκυρα τον Νοέμβριο του 1990, με τίτλο «Η πλατωνική οντολογία σήμερα», καθώς και τον Απρίλιο του 1993, με θέμα «Οι αντιλήψεις περί πολιτικής του Γεωργίου Γεμιστού-Πλήθωνος».

▪ Με πρωτοβουλία της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, έδωσα στις 2 Απριλίου 1998, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, διάλεξη με θέμα «Η αντίληψη για την πολιτική αρχή στο Βυζάντιο». Βλ. σχετ. *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, τόμος 15, τεύχος 44, Μάιος 1998, σελ. 213.

— Υπό τον τίτλο *Ο Φαίδρος στον ΟΗΕ* παρουσίασα το βιβλίο του Alexander NEHAMAS, *Virtues of Authenticity. Essays on Plato and Socrates* (Princeton University Press, 1999) στην εφημερίδα *Το Βήμα της Κυριακής*, 30 Μαΐου 1999, σελίδα στ 12, στο ένθετο *βιβλία*, αλλά και στο διαδίκτυο :

http://tovima.dolnet.gr/demo/owa/tobhma.print_unique?a=B&f=12592&m=S12&aa+1&cookie .

• Αναφορά σε αυτήν την βιβλιοπαρουσίασή μου: Μ.ΕΛ. ΒΟΛΟΝΑΚΗ, Γ. ΑΛΜΠΙΑΝΗΣ, Α. ΠΑΝΟΥ-ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, *Πλάτωνα Πολιτεία. Γ' Λυκείου Θεωρητικής καιεύθυνσης*, Αθήνα, Εκδόσεις Βολονάκη, 2008, σελ. 148. Και στο διαδίκτυο :

<http://1lyk-n-michan.thess.sch.gr/GIA%20MORFOSH/G/PLATONA%20POLITEIA.pdf>

όπως και

<http://www.scribd.com/doc/33671173/3/%CE%95%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-10>

— Υπό τον τίτλο *Διχασμένος Πλάτων* παρουσίασα και το βιβλίο : Cornelius CASTORIADIS, *Sur le Politique de Platon* (Παρίσι, Editions du Seuil, 1999) στο *Βήμα της Κυριακής*, 19 Δεκεμβρίου 1999, σελίδα στ 8, στο ένθετο *βιβλία*, όπως και στο διαδίκτυο :

http://tovima.dolnet.gr/demo/owa/tobhma.print_unique?a=B&f=12786&m=S08&aa+1&cookie

— Στις 5 Μαΐου 2011, πρώτη επέτειο του θανάτου των τριών υπαλλήλων μετά την πυρπόληση της Marfin Bank στην οδό Σταδίου, έλαβα μέρος στο panel που παρουσίασε το βιβλίο *Η πολιτική βία είναι πάντοτε φασιστική* (εκδόσεις Διάπυρον), στο Βιβλιοπωλείο Ιανός (με τον Καθηγητή Γιάννη ΠΑΝΟΥΣΗ). Πρόκειται για συλλογικό τόμο 220 σελίδων με 23 κείμενα 22 συγγραφέων, ενάντια σε κάθε μορφής πολιτική βία, στον τρόπο και τον ολοκληρωτισμό.

Βλ. σχετικά : <http://www.ianos.gr/index.asp?park=ev&cat=40&cns=2&dopt=&key=1945>

Η εκδήλωση μαγνητοσκοπήθηκε και είναι προσιτή στο διαδίκτυο :

<http://diapyron.com/2011/06/13/ianos2011/>

και από το You Tube : <http://www.youtube.com/watch?v=MChd49VBZCw>

— «Οι Εβραίοι στον κόσμο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, του αντι-Διαφωτισμού και της Επανάστασης. Κεντρικές και έκκεντρες αφηγήσεις», από κοινού με τον κ. Κ. Ηροδότου, στο περιοδικό *Άλεφ. Τριμηνιαία έκδοση της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών*, 80, Φεβρουάριος-Μάρτιος 2021, σελ. 8-10. Βλ. σχετικά και ανωτέρω 8.6.

— Η Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων μου ανέθεσε να κάνω διάλεξη, στις 31 Ιανουαρίου 2022, για την Διεθνή Ημέρα του Ολοκαυτώματος, με θέμα «Auschwitz : Η κόλαση επί γης και η φαντασίωση της παντοδυναμίας».

Η διάλεξη μεταδόθηκε διαδικτυακά και είναι προσβάσιμη στην σελίδα :

<https://library.parliament.gr/Αρχική/Ανακοινώσεις/η-βιβλιοθήκη-της-βουλής-τιμά-τη-διεθνή-ημέρα-μνήμης-θυμάτων-του-ολοκαυτώματος?fbclid=IwAR1HD1qdPa7XDJck9sWRJEiL964X3d6dr9AVobbbXs1Th4gVEWGPTj177jY>

Βλ. και την σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Βουλής :
<https://www.hellenicparliament.gr/Enimerosi/Grafeio-Typou/Deltia-Typou/?press=5c729cc8-6c16-4739-891c-ae3200e4954f>

— Στις 27 Μαΐου 2022, προσκλήθηκα και συμμετείχα στο 1er Festival de Philosophie που οργάνωσε η Γαλλική πρεσβεία στην Αθήνα, στους κήπους της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής. Μού ανατέθηκε η εναρκτήρια διάλεξη, από κοινού με τον Alexandre Lacroix, Διευθυντή σύνταξης του περιοδικού *Philosophie magazine*. Θέμα: *Métamorphoses de l'amour / Οι μεταμορφώσεις της αγάπης*.
<https://www.ifg.gr/fr/events/1er-festival-de-philosophie/>

11. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

- Μέλος της Συνέλευσης του Τμήματος.
- Όπου ορίσθηκα, έλαβα μέρος στις διαδικασίες εκλογής μελών Δ.Ε.Π.
- Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Φ.Π.Ψ. (συνεδρία της 14-10-2009) ονομάσθηκα μέλος της Επιτροπής για την αναβάθμιση του Προγράμματος Διδασκαλίας του Τμήματος και του ορισμού των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων (αρ. πρωτ. 460/26-10-2009).
- Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Φ.Π.Ψ. (συνεδρία της 26-2-2014) ορίσθηκα μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος σπουδών του Τμήματος «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός» (αρ. πρωτ. 543/19-3-2014).

12. ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΕΟΣΥΣΤΑΘΕΝ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

- Από 1^{ης} Νοεμβρίου 2019 ασκώ, κατόπιν εκλογής, καθήκοντα προέδρου του Τμήματος Φιλοσοφίας. Η διαπιστωτική πράξη δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 908/1 Νοεμβρίου 2019, τ. Υ.Ο.Δ.Δ. σελ. 4109. Η θητεία μου ανανεώθηκε, κατόπιν εκλογής, και για την διετία 2022-2024.
- Αναπληρώτρια Διευθύντρια στο ΠΜΣ του Τμήματος και υπεύθυνη της κατεύθυνσης Πολιτική Φιλοσοφία.
- Αποδεχομένη την δική μου εισήγηση, η Συνέλευση του Τμήματος αποφάσισε την απονομή του τίτλου του επίτιμου διδάκτορος στον κ. Pierre-André Taguieff, παγκοσμίως γνωστού για το σύνολο του επιστημονικού του έργου. Η απόφαση του Τμήματος επικυρώθηκε από την Σύγκλητο.

13. ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΕΖΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Δυνάμει της από 10 Ιουνίου 2021 απόφασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου μας, ορίσθηκα αναπληρωματικός εκπρόσωπος του Ιδρύματος στη Γενική Συνέλευση της ως άνω Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με τίτλο «ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΕΖΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ».

E-mail : v-n-k@otenet.gr & vnikolaidou@philosophy.uoa.gr '

17 Ιανουαρίου 2023.